
Europejczycy w 2016 r.: Wyobrażenia i oczekiwania, walka z terroryzmem i radyzacją postaw

---

Wydanie specjalne
Eurobarometru Parlamentu
Europejskiego

STUDIUM

Seria Badania Opinii Publicznej
Dyrekcja generalna ds. Komunikacji

Autor: Jacques Nancy, **Dział Badania Opinii Publicznej**

Opublikowane przez EPRS | Biuro Analiz Parlamentu Europejskiego

PE 570423 - czerwca 2016 r.

SPIS TREŚCI

WSTĘP	5
GŁÓWNE USTALENIA.....	7
WYNIKI DLA UE I POSZCZEGÓLNYCH KRAJÓW	15
I. TO, CO ŁĄCZY EUROPEJCZYKÓW, JEST WAŻNIEJSZE NIŻ TO, CO ICH DZIELI	15
II. POSTRZEGANIE DZIAŁAŃ UNII EUROPEJSKIEJ I OCZEKIWANIA W TYM ZAKRESIE	19
1. Postrzeganie działań europejskich.....	19
2. Czego chcą Europejczycy pod względem działań UE.....	20
3. Więcej UE w poszczególnych obszarach polityki	21
III. WALKA Z TERRORYZMEM	37
1. Ocena prawdopodobieństwa ataku terrorystycznego w kraju	37
2. Poziom, na którym można najskuteczniej walczyć z zagrożeniem terrorystycznym.....	39
3. Najpilniejsze działania służące z terroryzmem.....	42
4. Najpilniejsze działania w walce z radykalizacją	44
IV. KLAUZULA WZAJEMNEJ OBRONY	47
1. Znajomość klauzuli wzajemnej obrony	47
2. Opinia o klauzuli wzajemnej obrony	49

Specyfikacje techniczne

Zakres: UE28
Ludność: 27 969 Europejczyków w wieku co najmniej 15 lat
Metodologia: Kontakt bezpośredni
Badania terenowe: 9–18 kwietnia 2016 r., ankieta „TNS opinion”

Uwaga

Przypomina się czytelnikom, że wyniki studium stanowią jedynie szacunkowe dane, których dokładność zależy zasadniczo od wielkości próby i zaobserwowanej wartości procentowej. Przy próbach liczących około 1000 wywiadów (wielkość próby stosowana zazwyczaj na szczeblu państwa członkowskiego) rzeczywiste wartości procentowe, czyli wartości, jakie uzyskano by, przeprowadzając wywiad z całą populacją, wahają się w następujących przedziałach ufności:

Zaobserwowane wartości procentowe	10% lub 90%	20% lub 80%	30% lub 70%	40% lub 60%	50%
Margines błędu	+/- 1,9 punktu	+/- 2,5 punktu	+/- 2,7 punktu	+/- 3,0 punkty	+/- 3,1 punktu

WSTĘP

Niniejsze specjalne badanie Eurobarometru Parlamentu Europejskiego zostało przeprowadzone w 28 państwach członkowskich Unii Europejskiej **w dniach 9–18 kwietnia 2016 r.** przez TNS opinion.

Koncentruje się ono na wyobrażeniach i oczekiwaniach, jakie obywatele UE mają wobec działań UE, walki z terroryzmem oraz klauzuli wzajemnej obrony.

Jest ono publikowane tuż po tym, jak Brytyjczycy zagłosowali za wyjściem z Unii Europejskiej.

Podobnie jak w przypadku każdego badania tego typu, jakkolwiek analiza musi uwzględniać **kontekst** krajowy, europejski i międzynarodowy, w którym przeprowadzono wywiady.

Na poziomie krajowym należy przywołać przede wszystkim tragiczne **ataki** w dniu 22 marca 2016 r. w Brukseli, będące następstwem innych ataków terrorystycznych na terytorium Unii Europejskiej, w tym we Francji w styczniu i listopadzie 2015 r., w Danii w lutym 2015 r., w Zjednoczonym Królestwie w lipcu 2005 r. oraz w Hiszpanii w marcu 2004 r.

W przededniu pracy w terenie związanej z badaniem odbył się też **szereg wyborów i referendów**.

W dniu 26 lutego przeprowadzono powszechne wybory parlamentarne w Irlandii. Przeprowadzono także wybory parlamentarne w dniu 5 marca na Słowacji oraz trzy wybory regionalne w Niemczech w dniu 10 marca (w Badenii-Wirtembergii, Nadrenii-Palatynacie i Saksonii).

W Austrii pierwsza tura wyborów prezydenckich odbyła się 24 kwietnia. W kontekście niniejszego studium należy też uwzględnić wybory parlamentarne na Cyprze, gdzie odbyły się one dnia 22 maja 2016 r., wybory prezydenckie w Estonii, gdzie zaplanowano je na dzień 29 sierpnia, oraz kolejne wybory parlamentarne na Litwie, które odbędą się dnia 9 października 2016 r. W Hiszpanii negocjacje w sprawie utworzenia nowego rządu po wyborach w dniu 30 grudnia doprowadziły do ogłoszenia nowych wyborów w dniu 26 czerwca 2016 r.

W UE przeprowadzono też niedawno kilka referendów. W referendum zorganizowanym w dniu 6 kwietnia Holendrzy sprzeciwili się układowi o stowarzyszeniu między UE a Ukrainą, a w dniu 3 grudnia 2015 r. obywatele Danii odrzucili większością głosów propozycję większego zaangażowania kraju w obszar unijnej polityki sprawiedliwości i policji.

W dniu 17 kwietnia 2016 r. Włochy zorganizowały referendum w sprawie zakończenia eksploatacji gazu i ropy naftowej ze złóż podmorskich. Głosowanie zostało uznane za nieważne, ponieważ nie osiągnęło progu 50%. W czerwcu w wielu włoskich miastach odbędą się wybory samorządowe, których pierwsza runda odbyła się dnia 5 czerwca.

Należy też przypomnieć, że brytyjska kampania została oficjalnie zainaugurowana dnia 15 kwietnia.

Na obszarze całej UE nadal trwa masowa migracja, wraz ze wszystkimi jej konsekwencjami humanitarnymi i politycznymi. W takim właśnie kontekście w dniu 18 marca 2016 r. podpisano umowę między UE i Turcją.

Na scenie międzynarodowej sytuacja pozostaje zdominowana przez konflikt w Syrii oraz kryzys migracyjny.

Należy także podkreślić **afere panamską** („Panama papers”), z której dokumenty zaczęto publikować dnia 3 kwietnia 2016 r.

Analiza wyników niniejszego Eurobarometru Parlamentu Europejskiego wskazuje na bardzo znaczący wpływ niektórych z tych okoliczności towarzyszących na odpowiedzi respondentów.

Czytelnik powinien pamiętać, że średnia europejska jest ważona, a sześć najludniejszych państw członkowskich stanowi około 70% tej średniej (Niemcy, Włochy, Wielka Brytania, Francja, Hiszpania i Polska).

GŁÓWNE USTALENIA

I. TO, CO ŁĄCZY EUROPEJCZYKÓW, JEST WAŻNIEJSZE NIŻ TO, CO ICH DZIELI

- *Prawie trzy czwarte Europejczyków uważa, że to, co ich łączy, jest ważniejsze niż to, co ich dzieli.*
- Na szczeblu UE prawie trzech na czterech respondentów uważa, że to, co łączy Europejczyków, jest ważniejsze niż to, co ich dzieli (74%, +2 punkty w stosunku do roku 2014). 19% natomiast nie zgadza się z tym stwierdzeniem.
- Na szczeblu krajowym odsetek respondentów uważający, że to, co łączy Europejczyków, jest ważniejsze niż to, co ich dzieli, **wzrósł w 22 państwach członkowskich i przekracza 80% w 12 państwach członkowskich**, przy czym najwyższy wynik w wysokości 93% (+9) odnotowano na Malcie, 89% (+2) w Szwecji oraz 85% w Irlandii (+2), na Litwie (+1) i w Finlandii (+1).

Natomiast najwyższy odsetek respondentów nie zgadzający się z tym stwierdzeniem odnotowano w Grecji (30%, +2), we Francji (29%, -2) i w Austrii (28%, -2).

II. POSTRZEGANIE DZIAŁAŃ UE I ZWIĄZANE Z NIMI OCZEKIWANIA

- *Niezależnie od tego, jak dobrze poinformowani okazali się obywatele europejscy w zakresie uprawnień i obowiązków UE, interesującą rzeczą wydawało się zapytanie ich po pierwsze o to, jak postrzegają działania UE w wielu dziedzinach, oraz po drugie o to, czego oczekują od UE.*
- *Wyniki pokazują, że Europejczycy uważają, iż działania UE są zdecydowanie niewystarczające w większości spośród piętnastu obszarów, o jakie ich zapytano, a znaczna większość obywateli życzyłaby sobie podejmowania przez UE większej liczby działań w tych obszarach, niż ma to miejsce obecnie.*

1. **Obszary, w których działania UE są postrzegane jako niewystarczające i oczekiwane są szersze działania**

Wyniki sondażu wskazują, że ta opinia jest ściśle powiązana z kryzysami i głównymi wydarzeniami wyróżniającymi się aktualnie w europejskich i międzynarodowych wiadomościach.

a. **Po pierwsze, kryzys gospodarczy i finansowy oraz jego konsekwencje społeczne i powiązane skandale wciąż wzbudzają wielki niepokój Europejczyków.**

W związku z tym sondaż pokazuje, że:

- w odniesieniu do **walki z bezrobociem**: 69% respondentów uważa, że działania UE są niewystarczające, a 77% pragnie, by UE podjęła szerszej zakrojone działania;
- w odniesieniu do **walki z oszustwami podatkowymi**: 66% respondentów uważa, że działania UE są niewystarczające, a 75% pragnie, by UE podjęła szerszej zakrojone działania;
- w odniesieniu do **opieki społecznej i zdrowotnej**: 50% respondentów uważa, że działania UE są niewystarczające, a 63% pragnie, by UE podjęła szerszej zakrojone działania;
- w odniesieniu do **polityki gospodarczej**: 44% respondentów uważa, że działania UE są niewystarczające, a 52% pragnie, by UE podjęła szerszej zakrojone działania;
- w odniesieniu do **rolnictwa**: 43% respondentów uważa, że działania UE są niewystarczające, a 50% pragnie, by UE podjęła szerszej zakrojone działania.
- Natomiast w zakresie **polityki przemysłowej** zdania na temat działań UE są **podzielone** – 37% uznało je za niewystarczające, a 36% uznało je za odpowiednie. 47% respondentów uważa, że UE powinna podejmować więcej działań w tej dziedzinie.

b. **Po drugie, konsekwencje kryzysu migracyjnego bezpośrednio wpływają na respondentów.**

Większość respondentów uważa, że działania UE są niewystarczające:

- w odniesieniu do **kwestii migracji**: 66% respondentów uważa, że działania UE są niewystarczające, a 74% pragnie, by UE podjęła szerszej zakrojone działania;
- w odniesieniu do **ochrony granic zewnętrznych**: 61% respondentów uważa, że działania UE są niewystarczające, a 71% pragnie, by UE podjęła szerszej zakrojone działania.

c. **W obszarze polityki zagranicznej, polityki bezpieczeństwa i obrony oraz wartości europejskich działania UE są uznawane za niewystarczające.**

Wobec czego:

- w odniesieniu do **walki z terroryzmem**: **69%** respondentów uważa, że działania UE są niewystarczające, a **82%** pragnie, by UE podjęła szerzej zakrojone działania;
- w odniesieniu do **polityki bezpieczeństwa i obrony**: **51%** respondentów uważa, że działania UE są niewystarczające, a **66%** pragnie, by UE podjęła szerzej zakrojone działania;
- w odniesieniu do **działań na rzecz demokracji i pokoju na świecie**: **51%** respondentów uważa, że działania UE są niewystarczające, a **68%** pragnie, by UE podjęła szerzej zakrojone działania;
- w odniesieniu do **polityki zagranicznej**: **40%** respondentów uważa, że działania UE są niewystarczające, a **50%** pragnie, by UE podjęła szerzej zakrojone działania.

d. Kilka miesięcy po podpisaniu paryskiego porozumienia w sprawie klimatu (grudzień 2015 r.) środowisko nadal jest dziedziną, w której większa ilość działań ze strony UE wydaje się pożądana.

- We wspomnianej dziedzinie **ochrony środowiska naturalnego**: **52%** respondentów uważa, że działania UE są niewystarczające, a **67%** pragnie, by UE podjęła szerzej zakrojone działania.

2. **Obszary, w których działania UE są postrzegane jako odpowiednie, ale oczekiwane są szersze działania**

Z perspektywy wyników na szczeblu UE działania unijne są uznawane za „odpowiednie/ w sam raz” w dwóch obszarach:

- w odniesieniu do **równego traktowania kobiet i mężczyzn**: **48%** respondentów uważa, że działania UE są odpowiednie; niemniej jednak **55%** pragnie, by UE podjęła więcej działań w tej dziedzinie;
- w odniesieniu do **dostaw energii i bezpieczeństwa energetycznego**: **45%** respondentów uważa, że działania UE są odpowiednie; jednak **53%** pragnie, by UE podjęła więcej działań w tej dziedzinie.

III. WALKA Z TERRORYZMEM

- *Czy Europejczycy uważają, że są narażeni na atak terrorystyczny? Na jakim szczeblu, ich zdaniem, można najskuteczniej walczyć z terroryzmem? Jakie są najpilniejsze działania, jakie należy podjąć w tej dziedzinie i w walce z radykalizacją postaw?*

1. Ryzyko ataków terrorystycznych postrzegane jest odmiennie w zależności od kraju

Respondentów zapytano, w jaki sposób oceniają prawdopodobieństwo ataku terrorystycznego w ich kraju w skali od 1 do 10.

- Europejskie wyniki pokazują, że **ryzyko to ocenia jako wysokie 40%** respondentów w UE (8–10 w skali 1–10).

Na szczeblu krajowym bezwzględna większość respondentów sądzi, że **ryzyko** ataku jest **duże** we Francji (64%), Wielkiej Brytanii (55%) i Belgii (50%).

Odsetek respondentów postrzegających to ryzyko jako **niezwykle duże** (10 w skali od 1 do 10) jest najwyższy wśród Francuzów (29%), Brytyjczyków (23%) i Włochów (17%)

- **47%** respondentów uważa, że istnieje **średnie ryzyko** (4–7 w skali 1–10).

Ryzyko to oceniła jako średnie bezwzględna większość respondentów w 14 państwach członkowskich, przy czym najwyższe wyniki odnotowano w Republice Czeskiej – 63%, w Luksemburgu – 61% i w Holandii – 60%.

- **11%** obywateli europejskich ocenia zagrożenie atakami terrorystycznymi jako **małe**.

Taka sytuacja ma miejsce w przypadku większości respondentów w Estonii (53%), Słowenii (50%) i na Łotwie (46%).

2. Najbardziej odpowiedni szczebel w skali globalnej, na którym zwalczanie zagrożenia terrorystycznego jest skuteczne

Zapytani o to, jaki szczebel jest najbardziej odpowiedni do zwalczania zagrożenia terrorystycznego w najbardziej skuteczny sposób, Europejczycy odpowiedzieli w następujący sposób:

- 38% uważa, że szczebel globalny,
- 23% uważa, że szczebel europejski,
- 21% uważa, że szczebel krajowy,
- 6% uważa, że szczebel lokalny lub regionalny,
- a 10% opowiedziało się za wszystkimi szczeblami równocześnie.

3. Najpilniejsze środki walki z terroryzmem

Respondentów poproszono o wskazanie środków, które według nich są najpilniejsze w celu zwalczania terroryzmu.

Można było wybrać maksymalnie cztery odpowiedzi. Wysokie wyniki odnotowane dla każdej odpowiedzi wskazują, jak pilnie Europejczycy śledzą debatę publiczną na temat sposobów zwalczania terroryzmu.

- Środki, które były najczęściej wymieniane na szczeblu europejskim, są wymienione poniżej w porządku malejącym:
  - 42% walka z finansowaniem grup terrorystycznych
  - 41% walka ze źródłami terroryzmu i radykalizacji
  - 39% wzmocniona kontrola granic zewnętrznych UE
  - 36% lepsza współpraca między policją i służbami wywiadowczymi państw członkowskich a Europolem, unijną agencją ds. współpracy policji
  - 35% walka z przemytem broni w obrębie UE
  - 24% prewencja służąca unikaniu wyjazdów zradykalizowanych obywateli Unii w celu dołączenia do organizacji terrorystycznych oraz lepsze przewidywanie ich powrotu do Unii Europejskiej
  - 23% skuteczniejsze i odstraszające środki karne
  - 20% lepsza współpraca między organami sądowymi państw członkowskich a Eurojustem, unijną agencją ds. współpracy wymiarów sprawiedliwości

- 20%   wspólna polityka UE w kwestii przyszłości Syrii i ogólnie Bliskiego Wschodu
  - 15%   pomoc i wsparcie dla ofiar terroryzmu
  - 15%   lepsze wykorzystanie Systemu Informacyjnego Schengen, europejskiej bazy danych osób zaginionych lub poszukiwanych
  - 13%   dopilnowanie, aby działania stosowane w celu zwalczania terroryzmu były prowadzone z poszanowaniem praw podstawowych i praworządności
  - 8%   finalizacja PNR, europejskiego rejestru danych dotyczących przelotu pasażera
- Wyniki na szczeblu krajowym pokazują, jak bardzo priorytety w walce z terroryzmem dotyczą tych samych pięciu najczęściej wymienianych środków.

- Tak więc **walka z finansowaniem grup terrorystycznych** jest najczęściej wymienianym działaniem na Cyprze (53%), w Hiszpanii (51%), Finlandii (50%), Słowenii (43%), Francji (46%) i Chorwacji (36%).

Podobnie rzecz ma się w Luksemburgu (46%) i na Malcie (41%), choć inne odpowiedzi również osiągnęły te same wyniki w tych krajach.

- **Walka ze źródłami terroryzmu i radykalizacji** jest najczęściej wymienianym działaniem w Szwecji (56%), Niemczech i Wielkiej Brytanii (48% w obu krajach), w Belgii (47%), na Malcie (41%) i w Irlandii (40%).
- **Wzmocniona kontrola granic zewnętrznych UE** jest najczęściej wymienianym działaniem w Republice Czeskiej (60%), na Litwie (58%), Łotwie (57%), w Estonii (56%), Bułgarii (55%), Austrii i Rumunii (50% w obu krajach), na Węgrzech i Słowacji (47% w obu krajach), w Portugalii (46%) i Polsce (42%).
- **Lepsza współpraca między policją i służbami wywiadowczymi państw członkowskich a Europolem, unijną agencją ds. współpracy policji**, znajduje się na czele listy środków wymienianych w Holandii (63%) i Danii (52%).
- **Walka z przemytem broni w obrębie UE** jest najczęściej wymienianym działaniem w Grecji (49%), Luksemburgu (46%), na Malcie (41%) i we Włoszech (38%).

4. Najpilniejsze środki walki z radykalizacją

W odniesieniu do zwalczania radykalizacji i rekrutacji obywateli UE przez organizacje terrorystyczne respondentom zaproponowano nową listę środków zalecanych przez Parlament Europejski.

- Europejskie wyniki pokazują, że zdaniem większości respondentów wśród maksymalnie czterech odpowiedzi najpilniejszym środkiem na rzecz zwalczania radykalizacji i rekrutacji obywateli UE przez organizacje terrorystyczne jest **walka z wykluczeniem społecznym i ubóstwem (39%)**.

Na szczeblu krajowym **odpowiedź ta jest pierwszym przywoływanym środkiem w 23 spośród 28 państw członkowskich**. Tę odpowiedź wybrała bezwzględna większość respondentów w Finlandii (60%), Szwecji (59%), Grecji (57%), Portugalii (55%), na Cyprze (53%), w Hiszpanii (52%) i Holandii (51%).

- W następnej kolejności najczęściej przywoływanymi przez europejskich obywateli środkami były:
  - 35% walka z radykalnymi stronami internetowymi oraz usuwanie nielegalnych treści z Internetu i internetowych portali społecznościowych
  - 32% kampanie informacyjne służące zwiększaniu świadomości na temat ryzyka radykalizacji wśród osób najmłodszych i najbardziej podatnych
  - 31% promowanie dialogu między różnymi kulturami i religiami
  - 26% walka z dyskryminacją i islamofobią
  - 22% rozprzestrzenianie przekazów potępiających radykalizację i terroryzm w Internecie i na internetowych portalach społecznościowych
  - 22% specjalistyczne szkolenia dla nauczycieli i lokalnych zainteresowanych stron w celu zapobiegania i zwalczania radykalizacji
  - 21% walka z radykalizacją w więzieniach
  - 20% rozmowy w szkołach prowadzone przez byłych zagranicznych „bojowników”, którzy zdołali odrzucić radykalne poglądy
  - 19% omawianie przez państwa członkowskie UE najlepszych praktyk w zakresie eliminowania radykalizacji
  - 19% dodatkowa pomoc dla organizacji zapobiegających radykalizacji
  - 12% wzmocnianie środków i zespołów obsługujących bezpłatne infolinie na potrzeby zapobiegania i zwalczania radykalizacji

IV. KLAUZULA WZAJEMNEJ OBRONY

- *Wprawdzie klauzula wzajemnej obrony jest w dużej mierze nieznana ogółowi społeczeństwa, ale gdy zostanie wyjaśniona, spotyka się z szerokim poparciem obywateli europejskich.*

1. Znajomość klauzuli wzajemnej obrony

Państwo UE w razie zbrojnej agresji na jego terytorium może powołać się na klauzulę wzajemnej obrony, zgodnie z którą wszystkie pozostałe państwa członkowskie UE muszą zapewnić mu pomoc i wsparcie przy wykorzystaniu wszelkich środków będących w ich dyspozycji.

- Badanie pokazuje, że **słyszało o niej 31% Europejczyków**: 19% nie wie dokładnie, co to jest, zaś 12% wie.

Na szczeblu krajowym klauzula wzajemnej obrony jest najlepiej znana w Finlandii (słyszało o niej 55% respondentów), Szwecji (49%) i Bułgarii (48%).

- Z kolei **nigdy nie słyszało o niej 68% Europejczyków**.

Dotyczy to zwłaszcza Grecji, gdzie 81% deklaruje, że nigdy o niej nie słyszało, Cypru i Wielkiej Brytanii (po 80%), Francji i Łotwy (po 79%) i Hiszpanii (78%).

2. Opinia na temat klauzuli wzajemnej obrony

- Pytana o opinię na temat tego, czy klauzula wzajemnej obrony jest czymś dobrym, czy złym, **zdecydowana większość Europejczyków (85%) opowiada się za tym przepisem**.

Na szczeblu krajowym za klauzulą wzajemnej obrony najczęściej opowiadali się respondenci w Luksemburgu (94% uważa, że jest ona czymś dobrym), na Malcie i w Finlandii (po 92%), oraz w Belgii i Francji (po 91%).

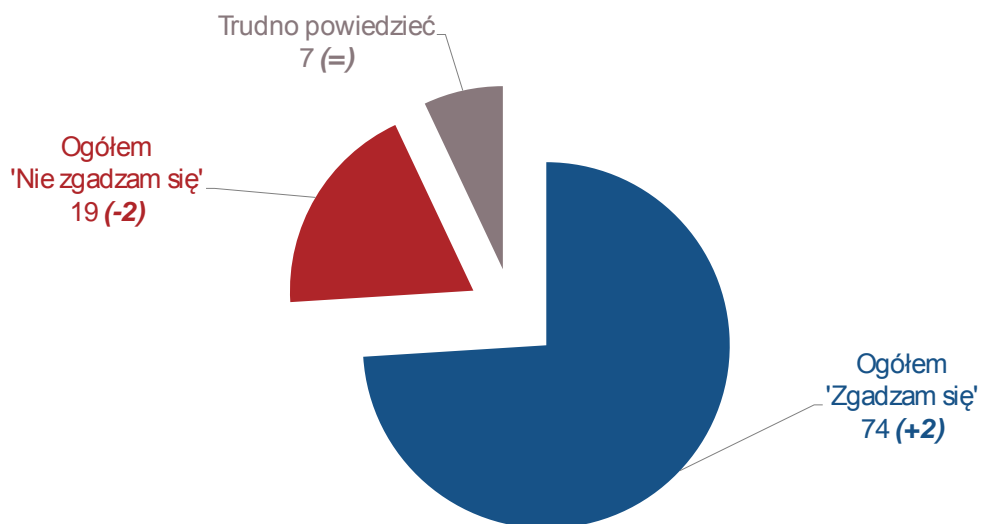
- Natomiast **8% uważa ją za coś złego**, zaś 7% osób twierdzi, że **trudno powiedzieć**.

WYNIKI DLA UE I POSZCZEGÓLNYCH KRAJÓW

I. TO, CO ŁĄCZY EUROPEJCZYKÓW, JEST WAŻNIEJSZE NIŻ TO, CO ICH DZIELI

a) Średnia europejska

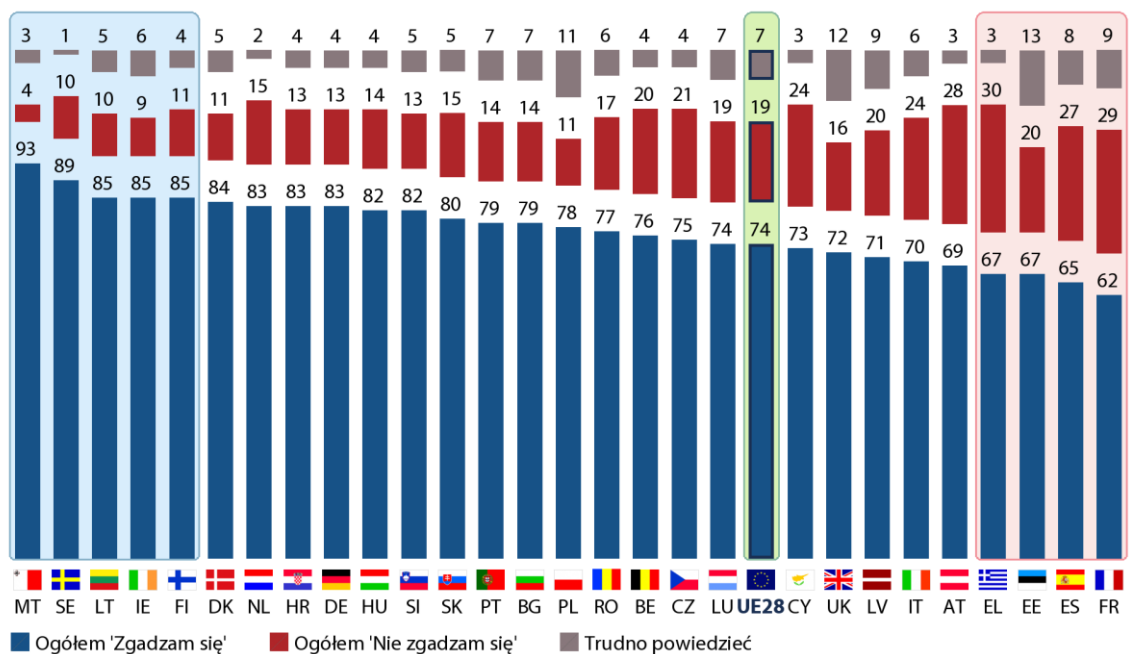
QA9 Proszę powiedzieć, czy zgadza się Pan(i), czy nie zgadza z następującym stwierdzeniem: to, co łączy obywateli różnych państw członkowskich UE, jest ważniejsze niż to, co ich dzieli. (%)

(Różnica kwiecień 2016-wrzesień 2015)

b) Wyniki krajowe

QA9 Proszę powiedzieć, czy zgadza się Pan(i), czy nie zgadza z następującym stwierdzeniem: to, co łączy obywateli różnych państw członkowskich UE, jest ważniejsze niż to, co ich dzieli. (%)

c) Zmiany w wynikach krajowych

QA9 Proszę powiedzieć, czy zgadza się Pan(i), czy nie zgadza z następującym stwierdzeniem: to, co łączy obywateli różnych państw członkowskich UE, jest ważniejsze niż to, co ich dzieli. (%)

		Ogółem 'Zgadzam się'		Ogółem 'Nie zgadzam się'		Trudno powiedzieć	
		EB85.1 Kwiec. 2016	Różn. 2016-2015	EB85.1 Kwiec. 2016	Różn. 2016-2015	EB85.1 Kwiec. 2016	Różn. 2016-2015
UE28		74	+2	19	-2	7	=
MT		93	+9	4	-6	3	-3
CY		73	+8	24	-7	3	-1
BG		79	+7	14	-3	7	-4
PT		79	+7	14	-7	7	=
IT		70	+7	24	-5	6	-2
CZ		75	+6	21	-5	4	-1
HR		83	+5	13	-4	4	-1
ES		65	+5	27	-6	8	+1
DK		84	+4	11	-4	5	=
HU		82	+4	14	-5	4	+1
RO		77	+4	17	+1	6	-5
LU		74	+4	19	-7	7	+3
AT		69	+4	28	-2	3	-2
SI		82	+3	13	-5	5	+2
EE		67	+3	20	-6	13	+3
SE		89	+2	10	=	1	-2
IE		85	+2	9	-2	6	=
DE		83	+2	13	=	4	-2
BE		76	+2	20	-3	4	+1
LT		85	+1	10	-2	5	+1
FI		85	+1	11	-1	4	=
FR		62	+1	29	-2	9	+1
SK		80	=	15	=	5	=
NL		83	-1	15	=	2	+1
PL		78	-3	11	-1	11	+4
UK		72	-3	16	+1	12	+2
EL		67	-4	30	+2	3	+2
LV		71	-6	20	+4	9	+2

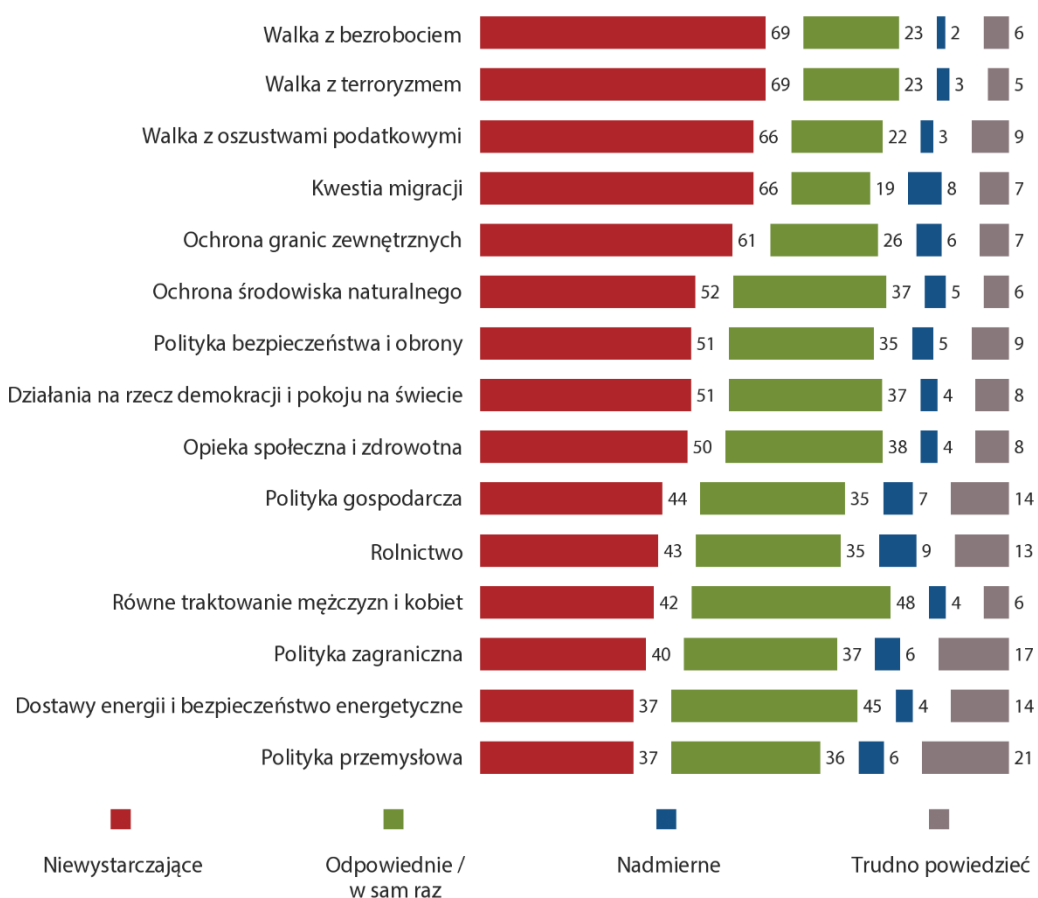

II. POSTRZEGANIE DZIAŁAŃ UNII EUROPEJSKIEJ I OCZEKIWANIA W TYM ZAKRESIE

1. Postrzeganie działań europejskich

a) Średnia europejska

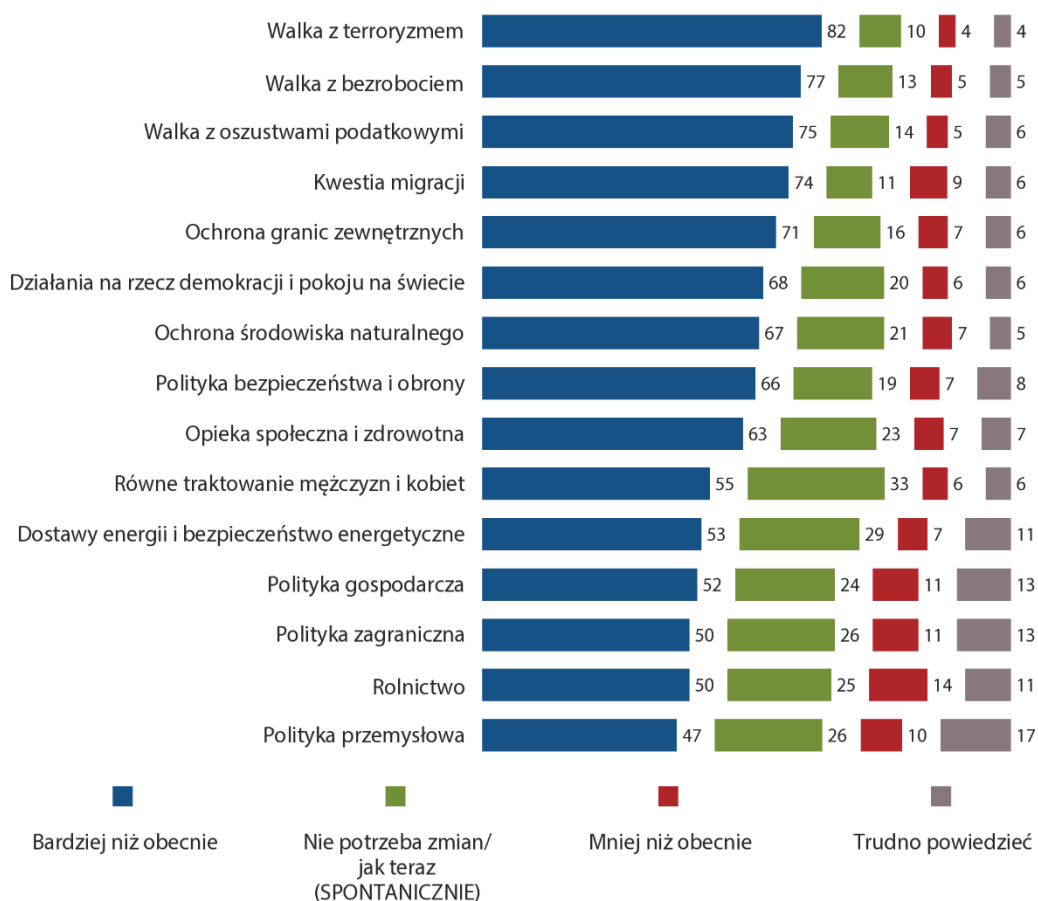
QA10 Czy w odniesieniu do każdego z następujących obszarów, powiedział(a)by Pan(i), że obecne działania UE są nadmierne, odpowiednie/w sam raz czy niewystarczające? (%)

2. Czego chcą Europejczycy pod względem działań UE

a) Średnia europejska

QA11 A czy chciał(a)by Pan(i), aby UE w każdym z następujących obszarów interweniowała mniej niż obecnie czy bardziej niż obecnie? (%)

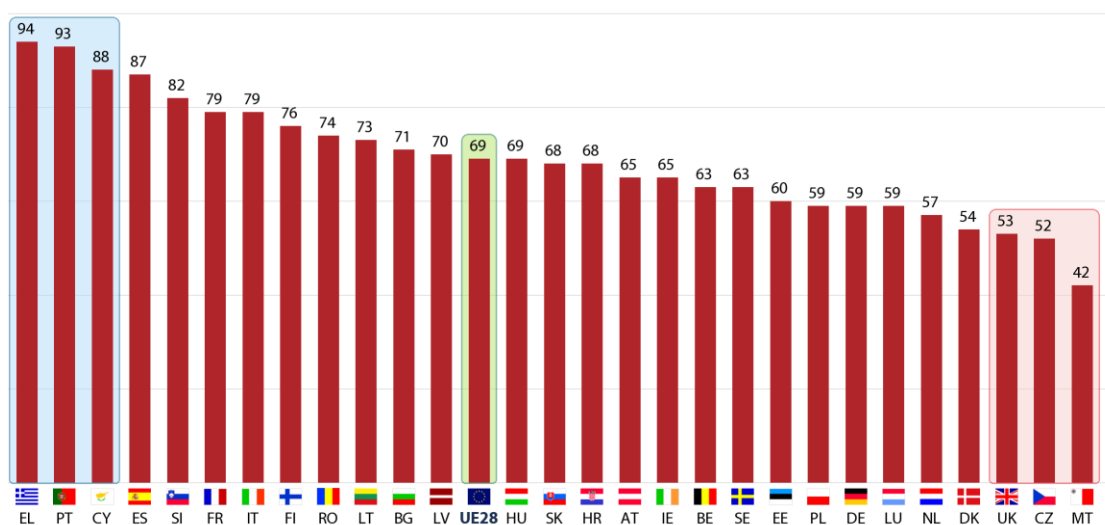
3. Więcej UE w poszczególnych obszarach polityki

a) Walka z bezrobociem

Postrzeganie działań UE

QA10.3 Czy w odniesieniu do każdego z następujących obszarów, powiedział(a)by Pan(i), że obecne działania UE są nadmierne, odpowiednie/w sam raz czy niewystarczające?

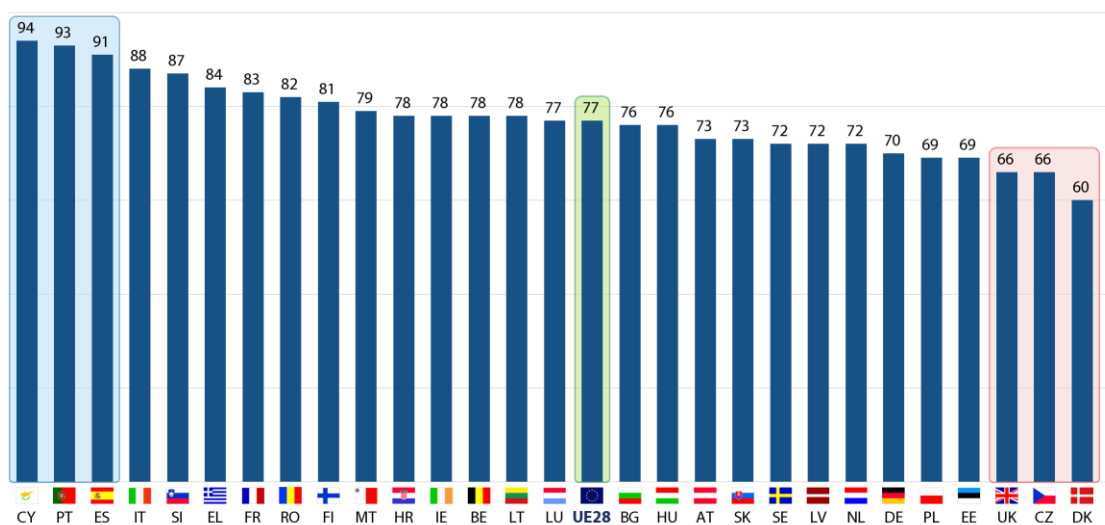
Niewystarczające (%)

Oczekiwania wobec działań UE

QA11.3 A czy chciał(a)by Pan(i), aby UE w każdym z następujących obszarów interweniowała mniej niż obecnie czy bardziej niż obecnie?

Bardziej niż obecnie (%)

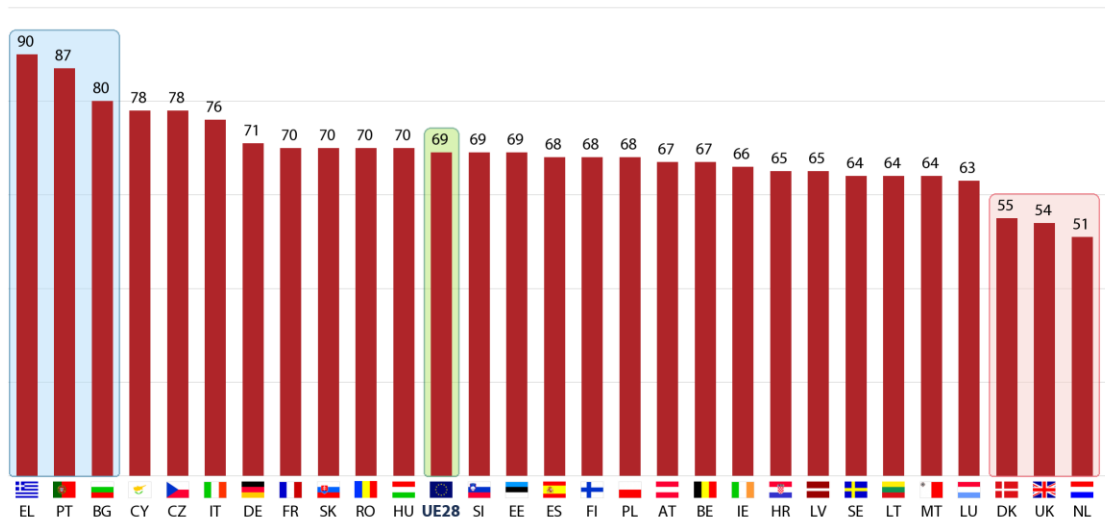

b) Walka z terroryzmem

Postrzeganie działań UE

QA10.7 Czy w odniesieniu do każdego z następujących obszarów, powiedział(a)by Pan(i), że obecne działania UE są nadmierne, odpowiednie/w sam raz czy niewystarczające?

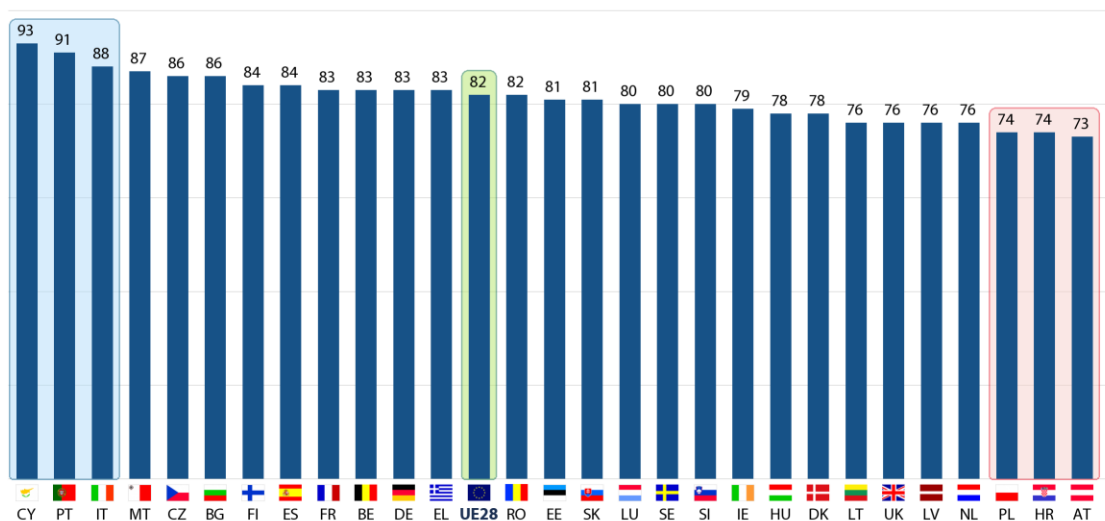
Niewystarczające (%)

Oczekiwania wobec działań UE

QA11.7 A czy chciał(a)by Pan(i), aby UE w każdym z następujących obszarów interweniowała mniej niż obecnie czy bardziej niż obecnie?

Bardziej niż obecnie (%)

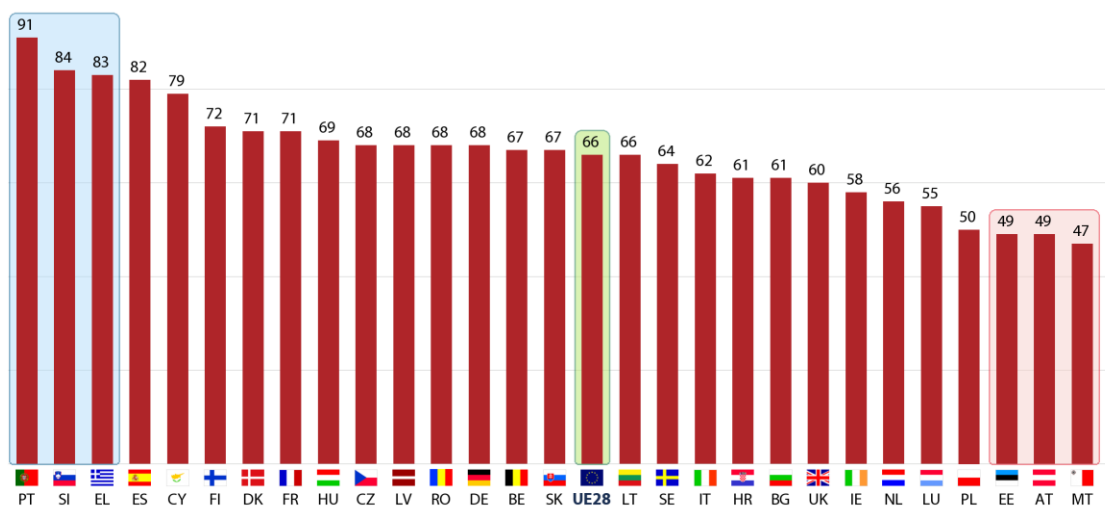

c) Walka z oszustwami podatkowymi

Postrzeżenie działań UE

QA10.13 Czy w odniesieniu do każdego z następujących obszarów, powiedział(a)by Pan(i), że obecne działania UE są nadmierne, odpowiednie/w sam raz czy niewystarczające?

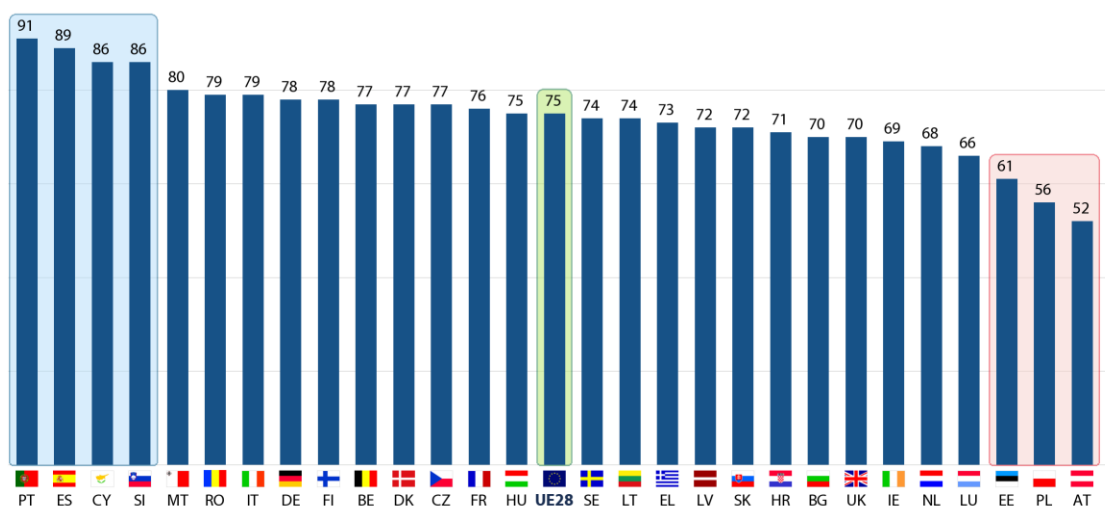
Niewystarczające (%)

Oczekiwania wobec działań UE

QA11.13 A czy chciał(a)by Pan(i), aby UE w każdym z następujących obszarów interweniowała mniej niż obecnie czy bardziej niż obecnie?

Bardziej niż obecnie (%)

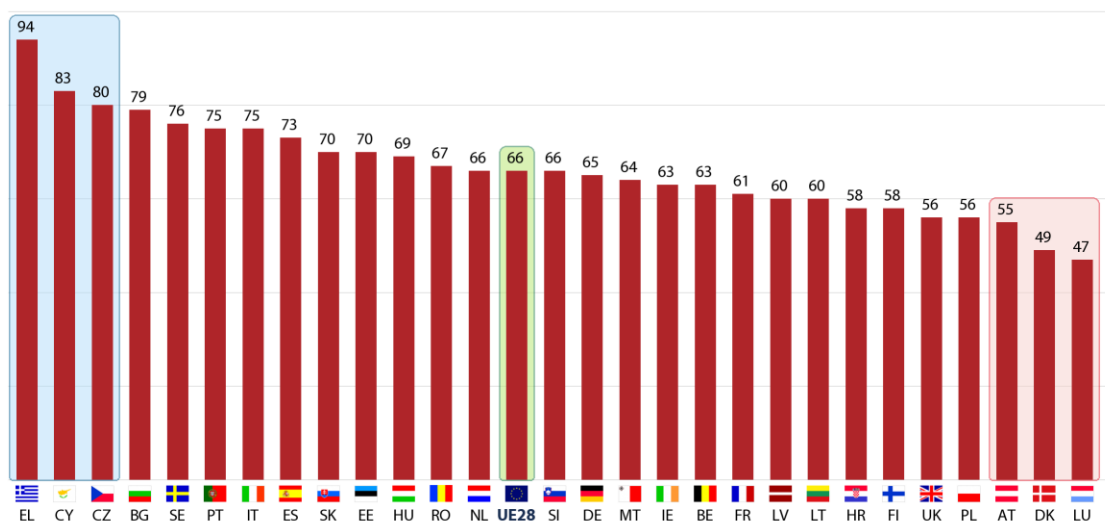

d) Kwestia migracji

Postrzeganie działań UE

A10.5 Czy w odniesieniu do każdego z następujących obszarów, powiedział(a)by Pan(i), że obecne działania UE są nadmierne, odpowiednie/w sam raz czy niewystarczające?

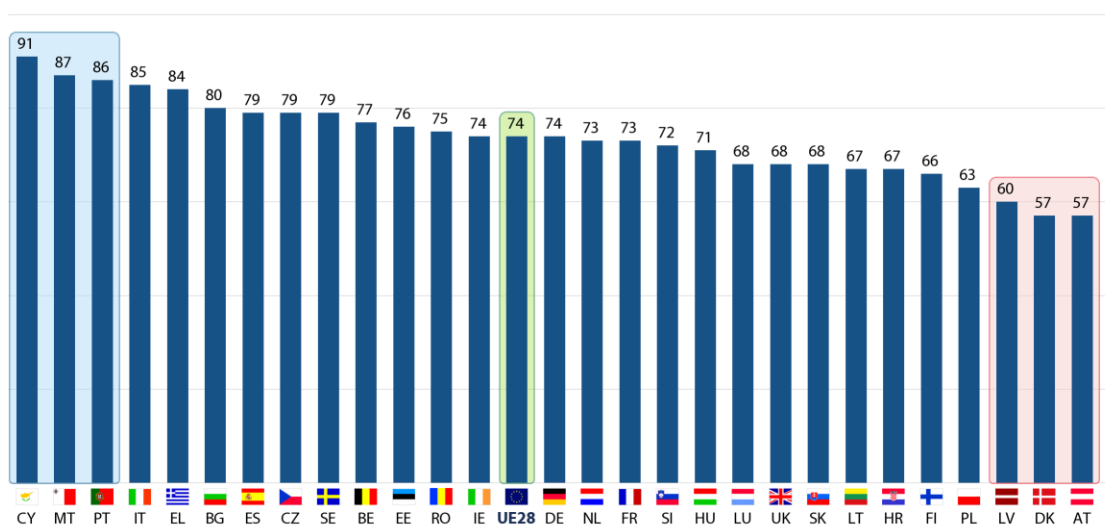
Niewystarczające (%)

Oczekiwania wobec działań UE

QA11.5 A czy chciał(a)by Pan(i), aby UE w każdym z następujących obszarów interweniowała mniej niż obecnie czy bardziej niż obecnie?

Bardziej niż obecnie (%)

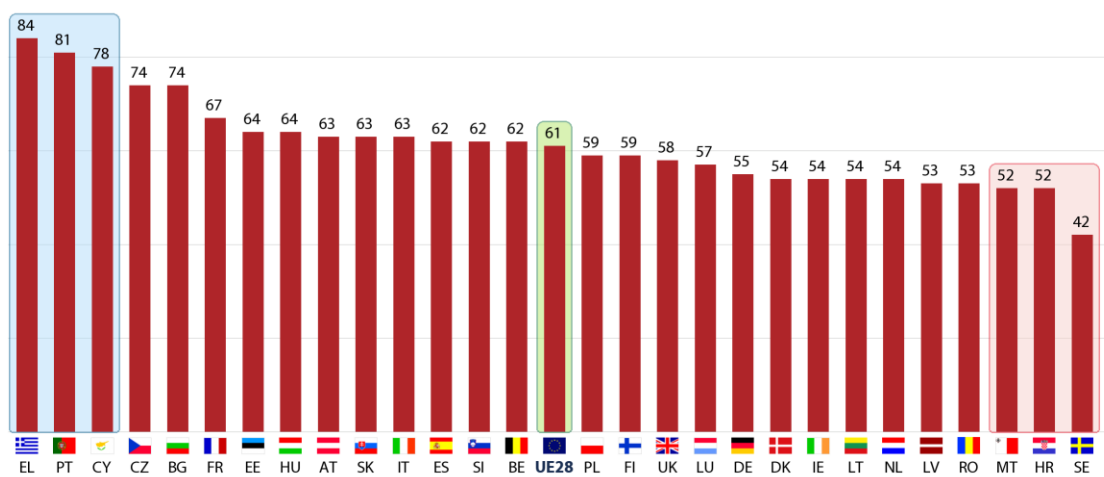

e) Ochrona granic zewnętrznych

Postrzeganie działań UE

QA10.14 Czy w odniesieniu do każdego z następujących obszarów, powiedział(a)by Pan(i), że obecne działania UE są nadmierne, odpowiednie/w sam raz czy niewystarczające?

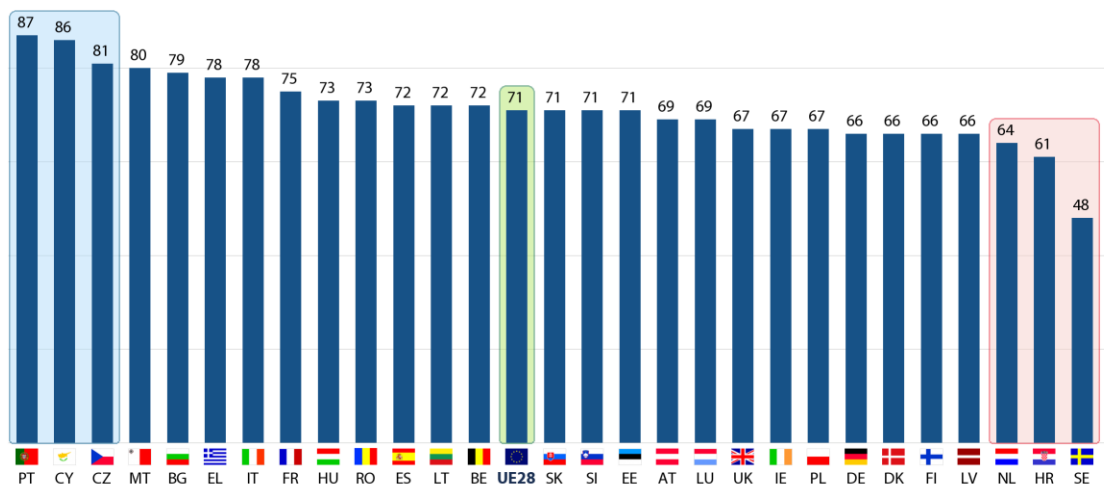
Niewystarczające (%)

Oczekiwania wobec działań UE

QA11.14 A czy chciał(a)by Pan(i), aby UE w każdym z następujących obszarów interweniowała mniej niż obecnie czy bardziej niż obecnie?

Bardziej niż obecnie (%)

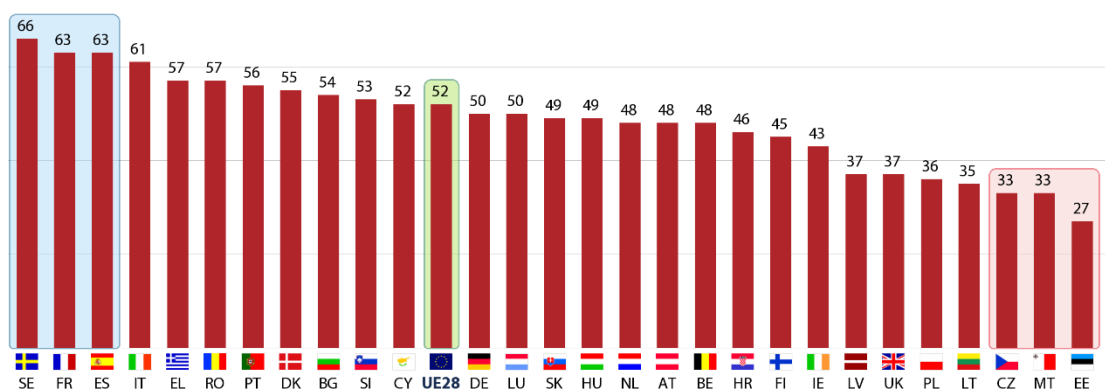

f) Ochrona środowiska naturalnego

Postrzeganie działań UE

A10.6 Czy w odniesieniu do każdego z następujących obszarów, powiedział(a)by Pan(i), że obecne działania UE są nadmierne, odpowiednie/w sam raz czy niewystarczające?

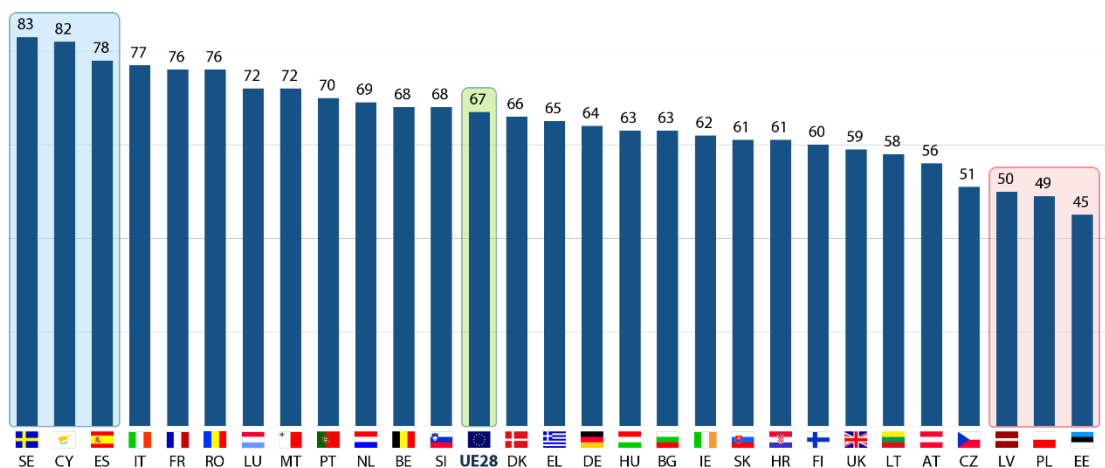
Niewystarczające (%)

Oczekiwania wobec działań UE

QA11.6 A czy chciał(a)by Pan(i), aby UE w każdym z następujących obszarów interweniowała mniej niż obecnie czy bardziej niż obecnie?

Bardziej niż obecnie (%)

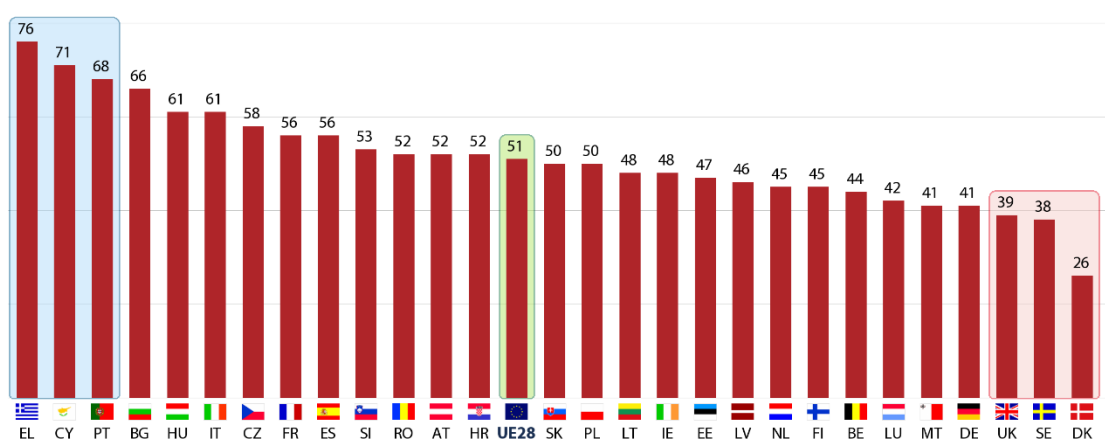

g) Polityka bezpieczeństwa i obrony

Postrzeganie działań UE

QA10.8 Czy w odniesieniu do każdego z następujących obszarów, powiedział(a)by Pan(i), że obecne działania UE są nadmierne, odpowiednie/w sam raz czy niewystarczające?

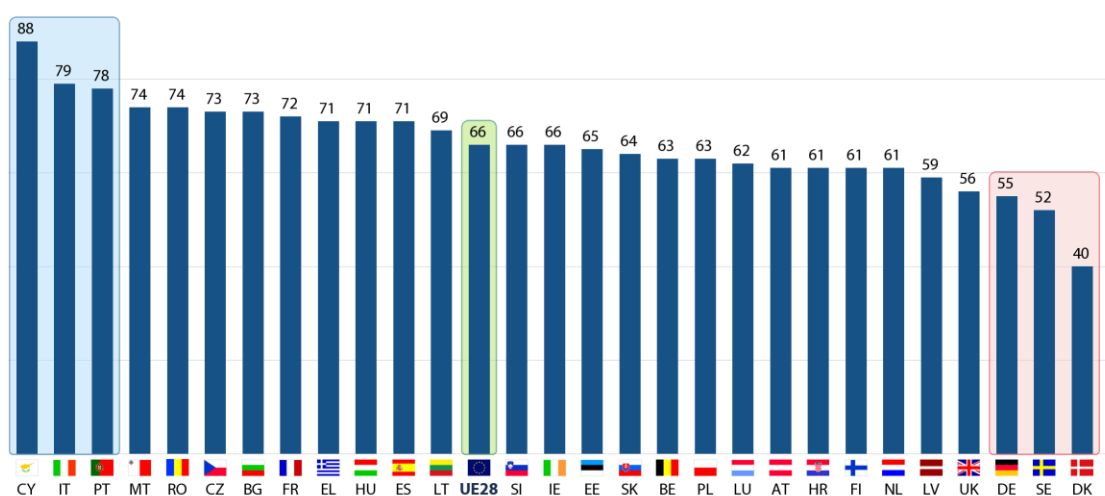
Niewystarczające (%)

Oczekiwania wobec działań UE

QA11.8 A czy chciał(a)by Pan(i), aby UE w każdym z następujących obszarów interweniowała mniej niż obecnie czy bardziej niż obecnie?

Bardziej niż obecnie (%)

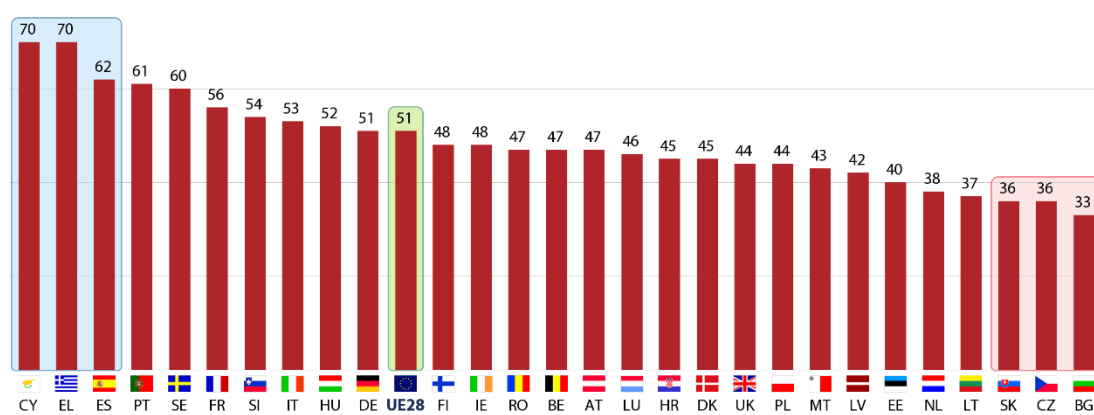

h) Działania na rzecz demokracji i pokoju na świecie

Postrzeżenie działań UE

QA10.11 Czy w odniesieniu do każdego z następujących obszarów, powiedział(a)by Pan(i), że obecne działania UE są nadmierne, odpowiednie/w sam raz czy niewystarczające?

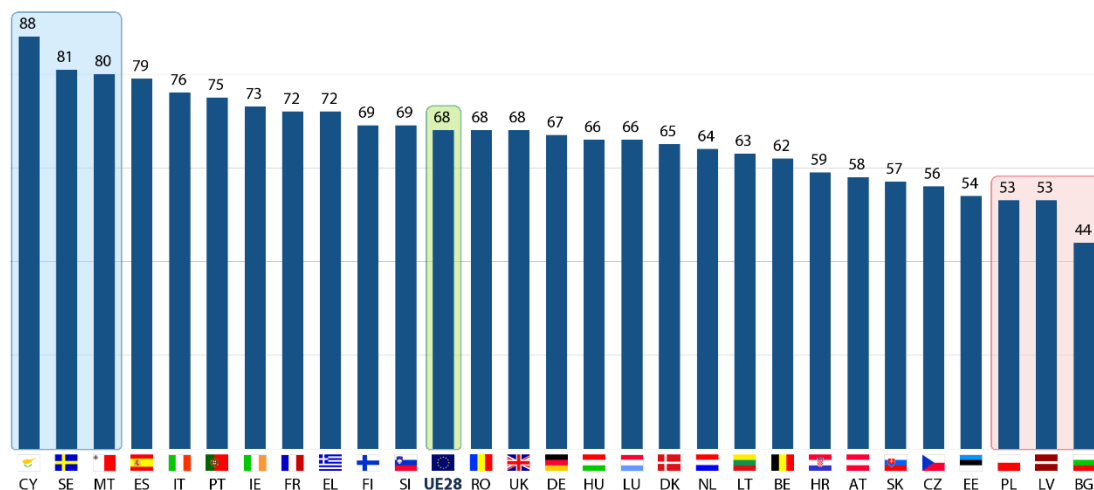
Niewystarczające (%)

Oczekiwania wobec działań UE

QA11.11 A czy chciał(a)by Pan(i), aby UE w każdym z następujących obszarów interweniowała mniej niż obecnie czy bardziej niż obecnie?

Bardziej niż obecnie (%)

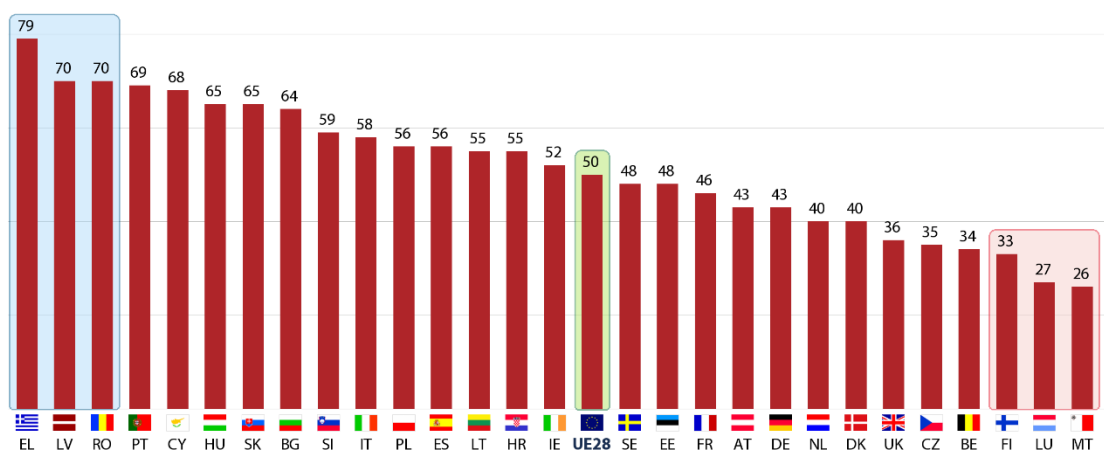

i) Opieka społeczna i zdrowotna

Postrzeganie działań UE

QA10.4 Czy w odniesieniu do każdego z następujących obszarów, powiedział(a)by Pan(i), że obecne działania UE są nadmierne, odpowiednie/w sam raz czy niewystarczające?

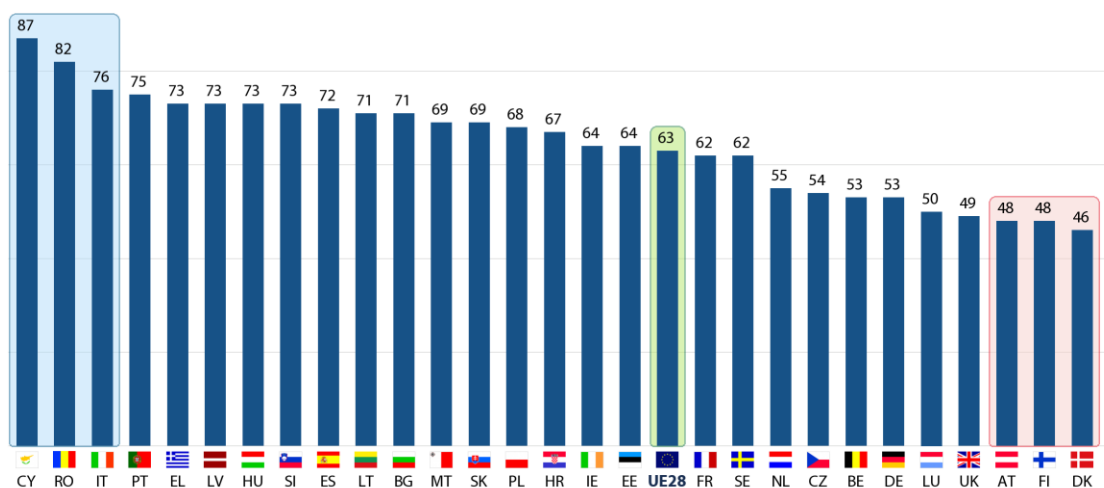
Niewystarczające (%)

Oczekiwania wobec działań UE

QA11.4 A czy chciał(a)by Pan(i), aby UE w każdym z następujących obszarów interweniowała mniej niż obecnie czy bardziej niż obecnie?

Bardziej niż obecnie (%)

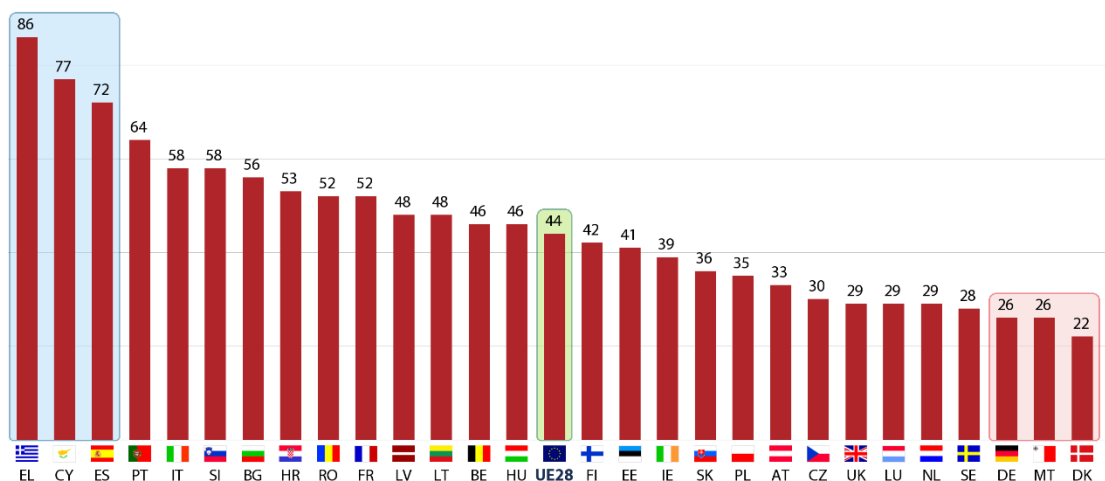

j) Polityka gospodarcza

Postrzeżenie działań UE

QA10.1 Czy w odniesieniu do każdego z następujących obszarów, powiedział(a)by Pan(i), że obecne działania UE są nadmierne, odpowiednie/w sam raz czy niewystarczające?

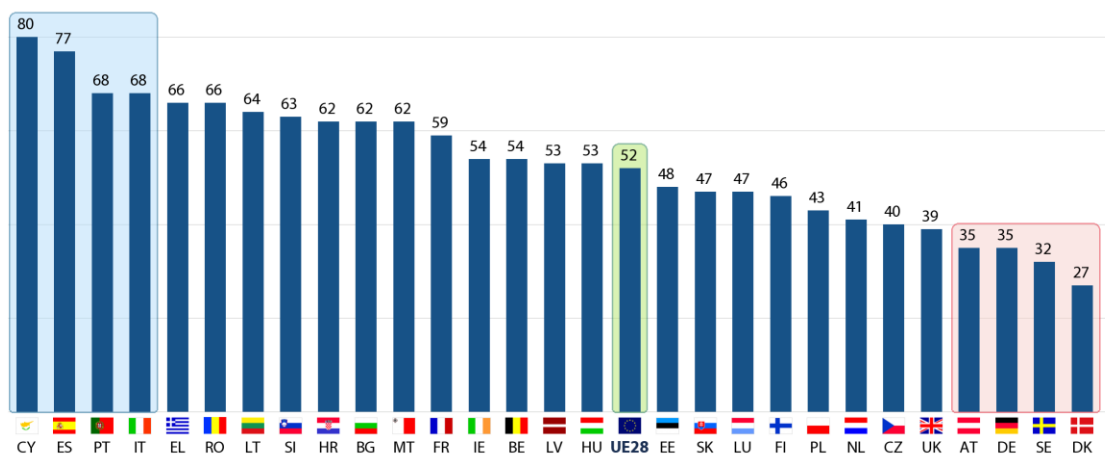
Niewystarczające (%)

Oczekiwania wobec działań UE

QA11.1 A czy chciał(a)by Pan(i), aby UE w każdym z następujących obszarów interweniowała mniej niż obecnie czy bardziej niż obecnie?

Bardziej niż obecnie (%)

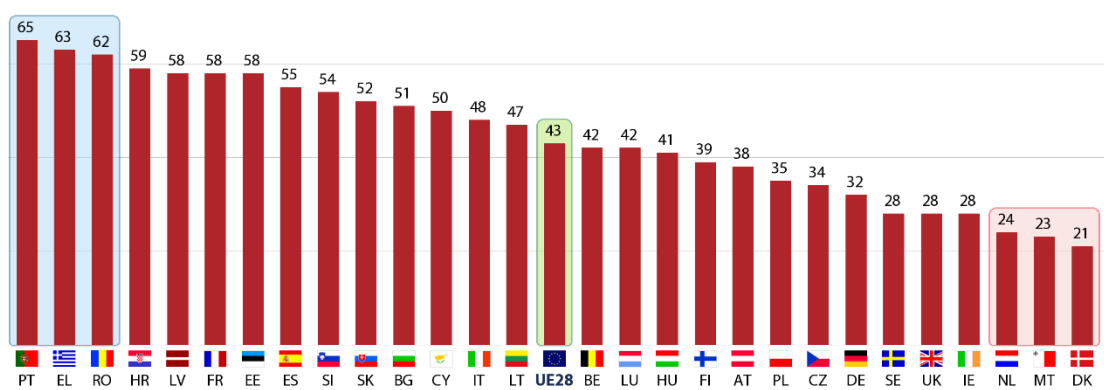

k) Rolnictwo

Postrzeganie działań UE

QA10.10 Czy w odniesieniu do każdego z następujących obszarów, powiedział(a)by Pan(i), że obecne działania UE są nadmierne, odpowiednie/w sam raz czy niewystarczające?

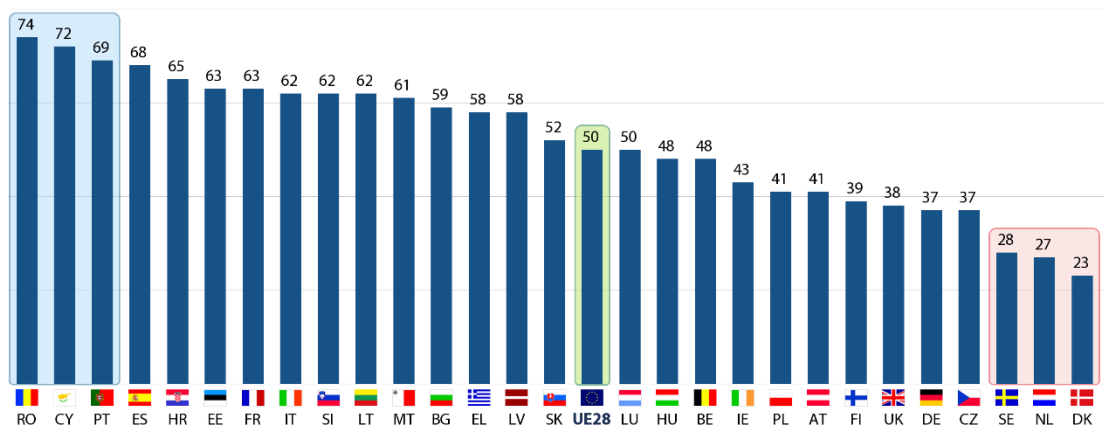
Niewystarczające (%)

Oczekiwania wobec działań UE

QA11.10 A czy chciał(a)by Pan(i), aby UE w każdym z następujących obszarów interweniowała mniej niż obecnie czy bardziej niż obecnie?

Bardziej niż obecnie (%)

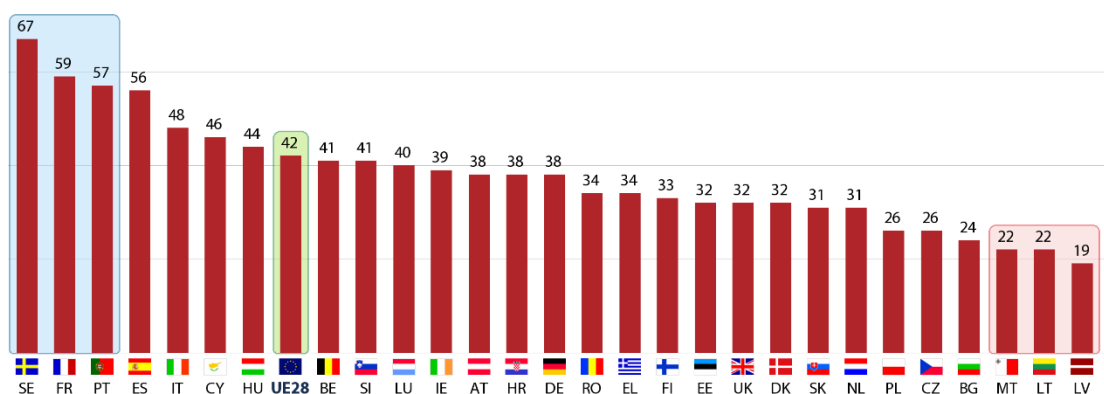

l) Równe traktowanie mężczyzn i kobiet

Postrzeżenie działań UE

QA10.9 Czy w odniesieniu do każdego z następujących obszarów, powiedział(a)by Pan(i), że obecne działania UE są nadmierne, odpowiednie/w sam raz czy niewystarczające?

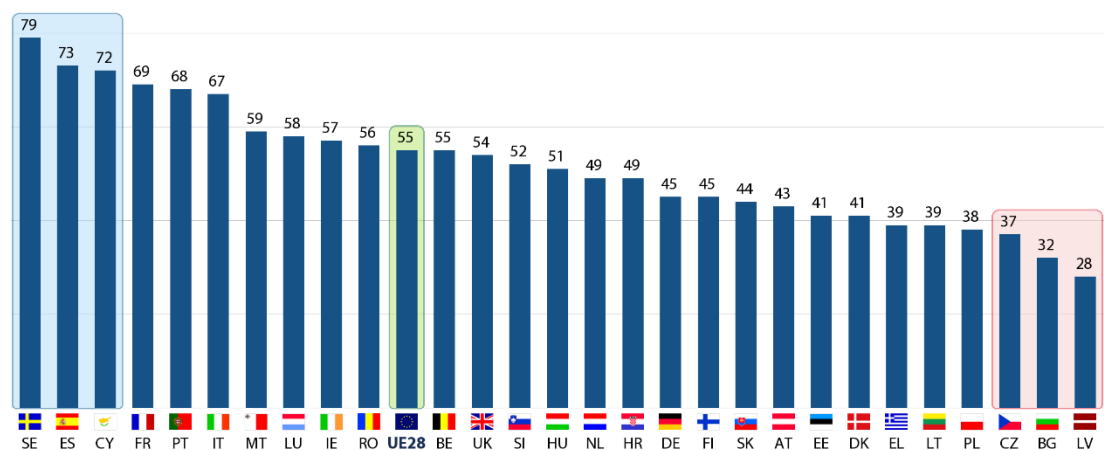
Niewystarczające (%)

Oczekiwania wobec działań UE

QA11.9 A czy chciał(a)by Pan(i), aby UE w każdym z następujących obszarów interweniowała mniej niż obecnie czy bardziej niż obecnie?

Bardziej niż obecnie (%)

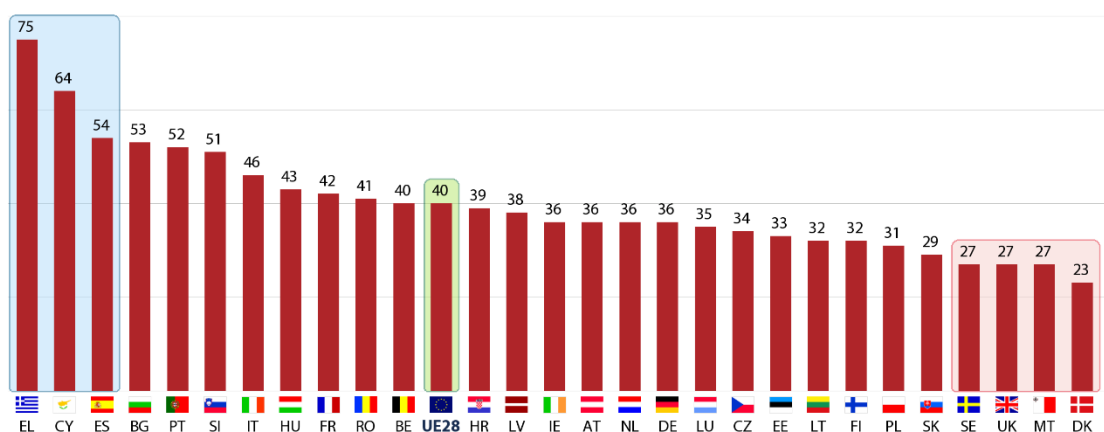

m) Polityka zagraniczna

Postrzeganie działań UE

QA10.2 Czy w odniesieniu do każdego z następujących obszarów, powiedział(a)by Pan(i), że obecne działania UE są nadmierne, odpowiednie/w sam raz czy niewystarczające?

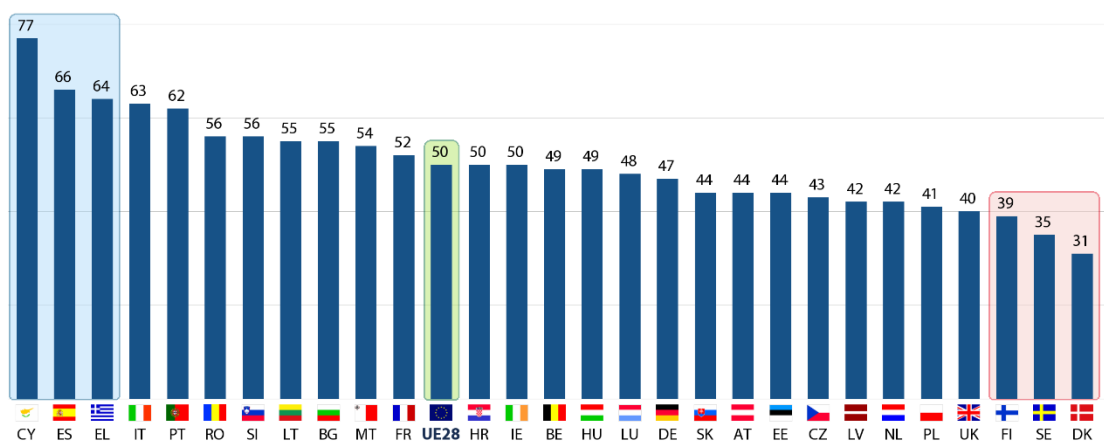
Niewystarczające (%)

Oczekiwania wobec działań UE

QA11.2 A czy chciał(a)by Pan(i), aby UE w każdym z następujących obszarów interweniowała mniej niż obecnie czy bardziej niż obecnie?

Bardziej niż obecnie (%)

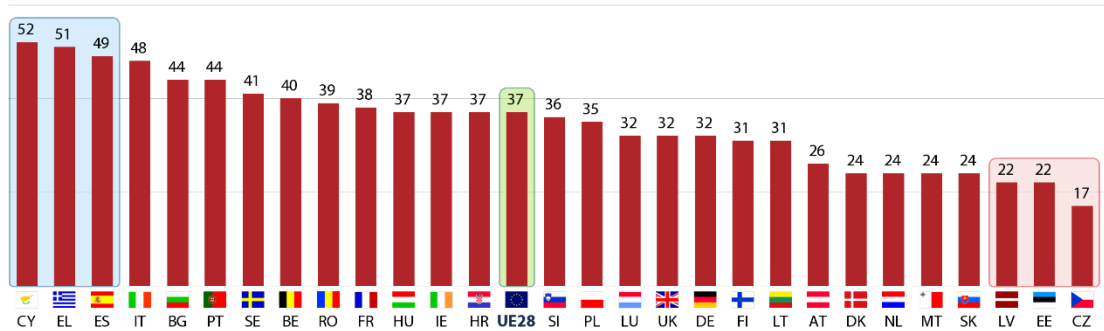

n) Dostawy energii i bezpieczeństwo energetyczne

Postrzeżenie działań UE

QA10.12 Czy w odniesieniu do każdego z następujących obszarów, powiedział(a)by Pan(i), że obecne działania UE są nadmierne, odpowiednie/w sam raz czy niewystarczające?

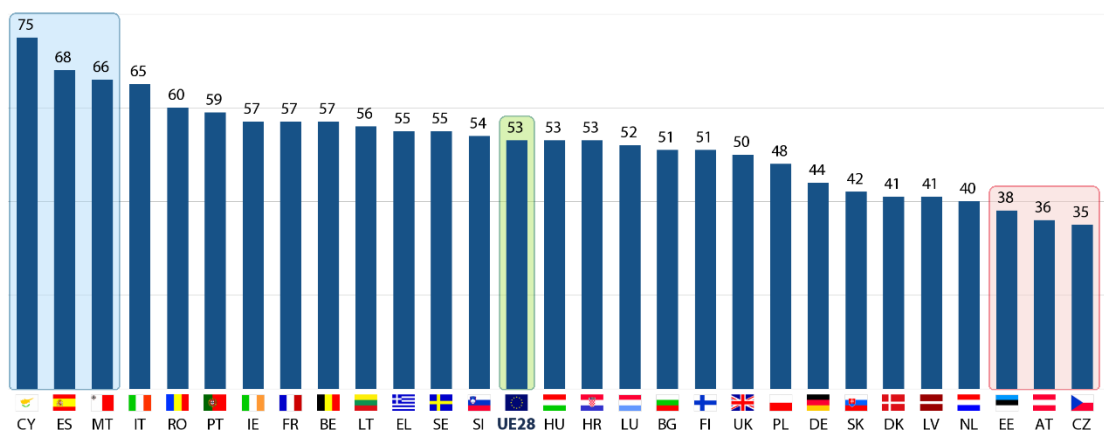
Niewystarczające (%)

Oczekiwania wobec działań UE

QA11.12 A czy chciał(a)by Pan(i), aby UE w każdym z następujących obszarów interweniowała mniej niż obecnie czy bardziej niż obecnie?

Bardziej niż obecnie (%)

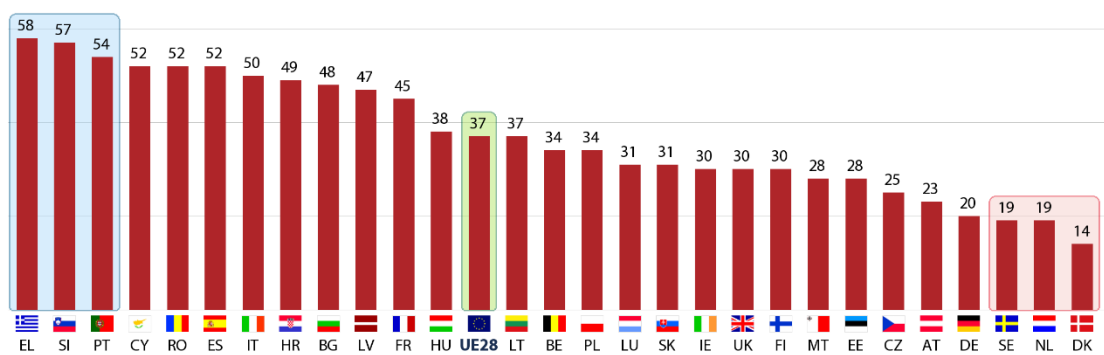

o) Polityka przemysłowa

Postrzeżenie działań UE

QA10.15 Czy w odniesieniu do każdego z następujących obszarów, powiedział(a)by Pan(i), że obecne działania UE są nadmierne, odpowiednie/w sam raz czy niewystarczające?

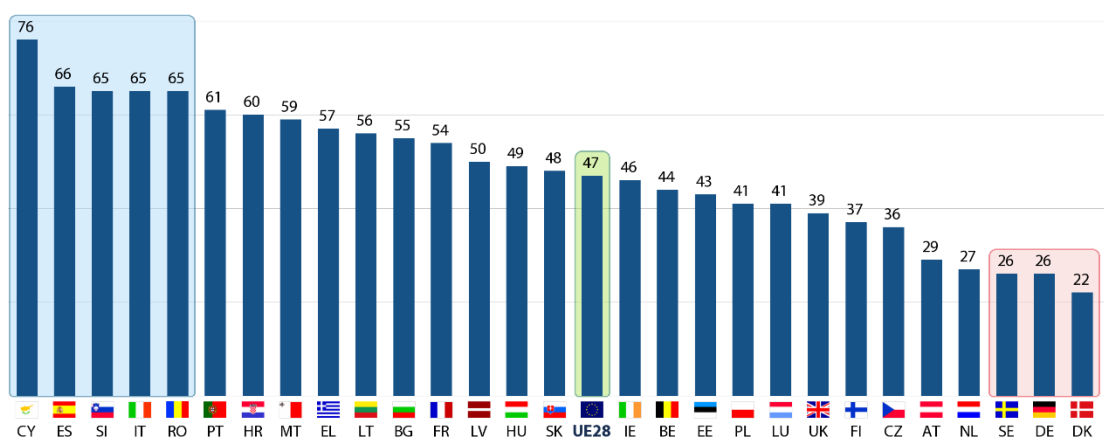
Niewystarczające (%)

Oczekiwania wobec działań UE

QA11.15 A czy chciał(a)by Pan(i), aby UE w każdym z następujących obszarów interweniowała mniej niż obecnie czy bardziej niż obecnie?

Bardziej niż obecnie (%)

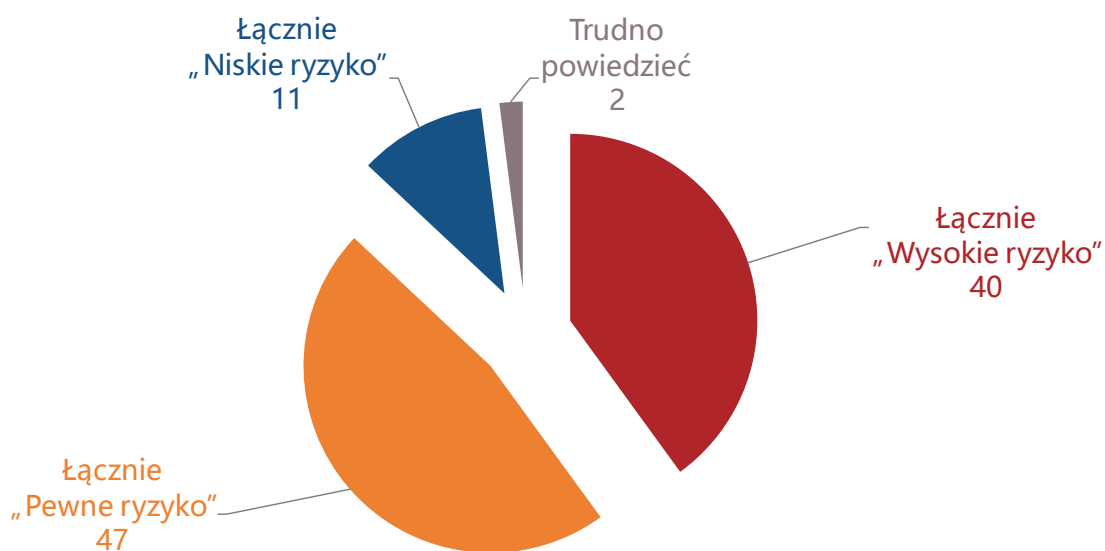

III. WALKA Z TERRORYZMEM

1. Ocena prawdopodobieństwa ataku terrorystycznego w kraju

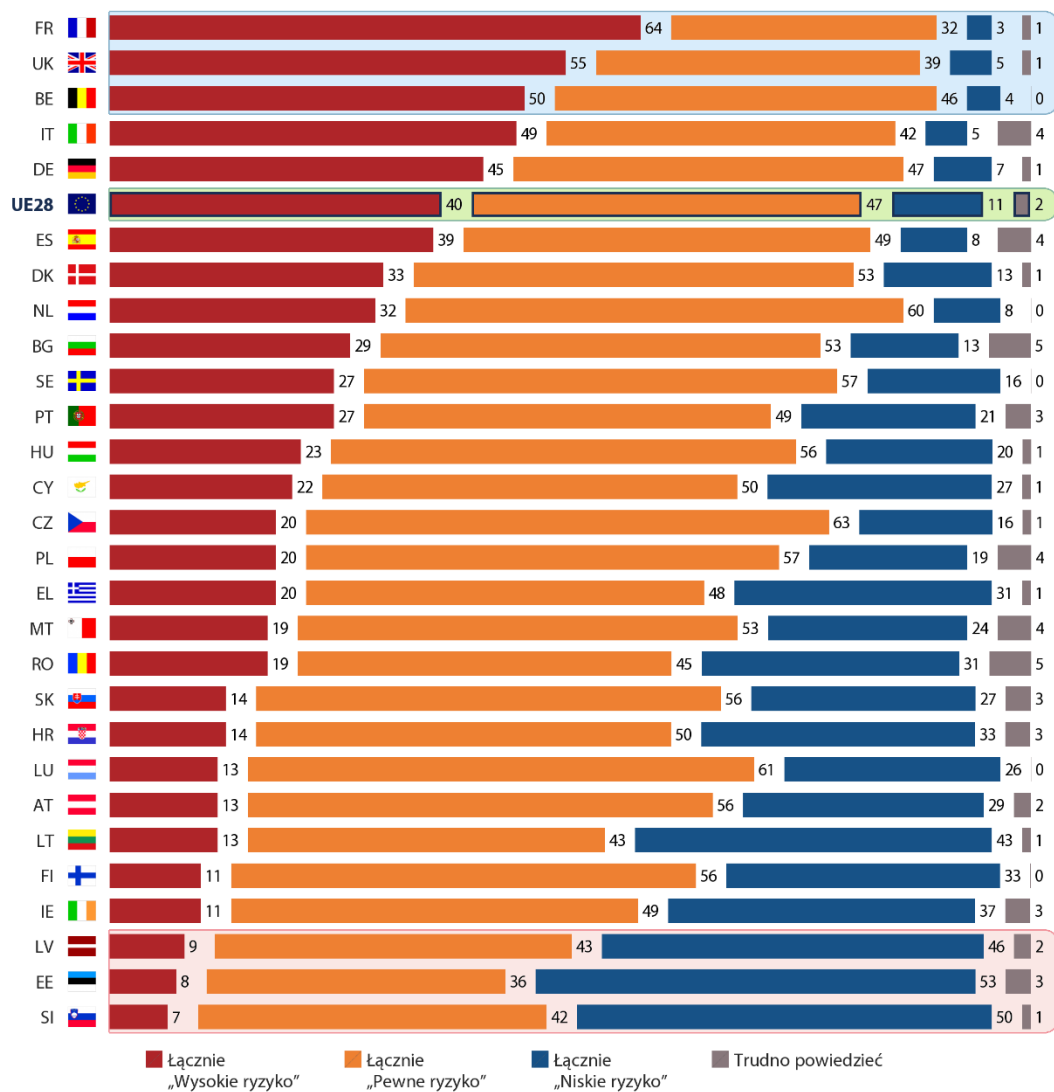
a) Średnia europejska

QA12 Proszę ogólnie powiedzieć, jakie jest – Pana(i) zdaniem – prawdopodobieństwo ataku terrorystycznego w (NASZYM KRAJU) w tej chwili. Proszę użyć skali od 1 do 10, gdzie „1” oznacza, że uważa Pan(i), że ryzyko ataku w (NASZYM KRAJU) „nie występuje”, a „10” oznacza, że ryzyko jest „niezwykle duże”? (%)

b) Wyniki krajowe

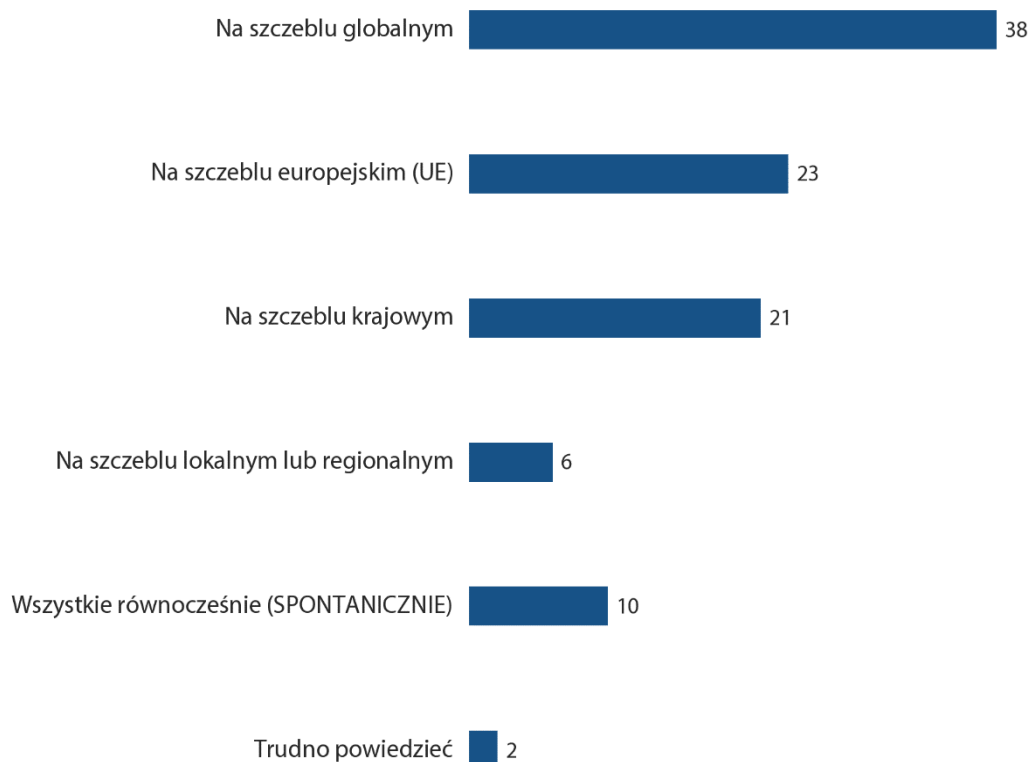
QA12 Proszę ogólnie powiedzieć, jakie jest – Pana(i) zdaniem – prawdopodobieństwo ataku terrorystycznego w (NASZYM KRAJU) w tej chwili. Proszę użyć skali od 1 do 10, gdzie „1” oznacza, że uważa Pan(i), że ryzyko ataku w (NASZYM KRAJU) „nie występuje”, a „10” oznacza, że ryzyko jest „niezwykle duże”? (%)

2. Poziom, na którym można najskuteczniej walczyć z zagrożeniem terrorystycznym

a) Średnia europejska

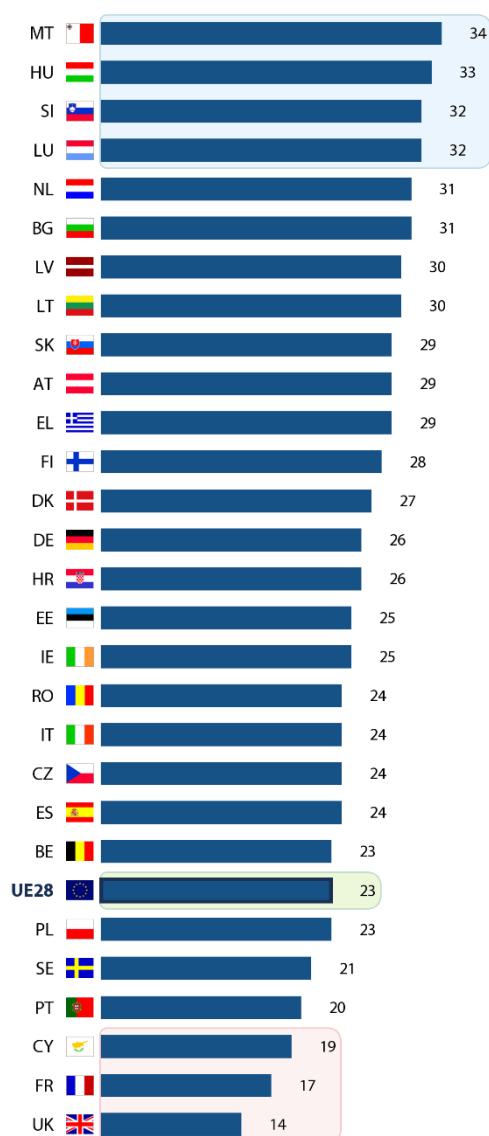
QA13 Na jakim szczeblu, Pana(i) zdaniem, możemy najskuteczniej walczyć z terroryzmem w (NASZYM KRAJU)? (%)

b) Wyniki krajowe

QA13 Na jakim szczeblu, Pana(i) zdaniem, możemy najskuteczniej walczyć z terroryzmem w (NASZYM KRAJU)? (%)

Na szczeblu europejskim (UE) (%)

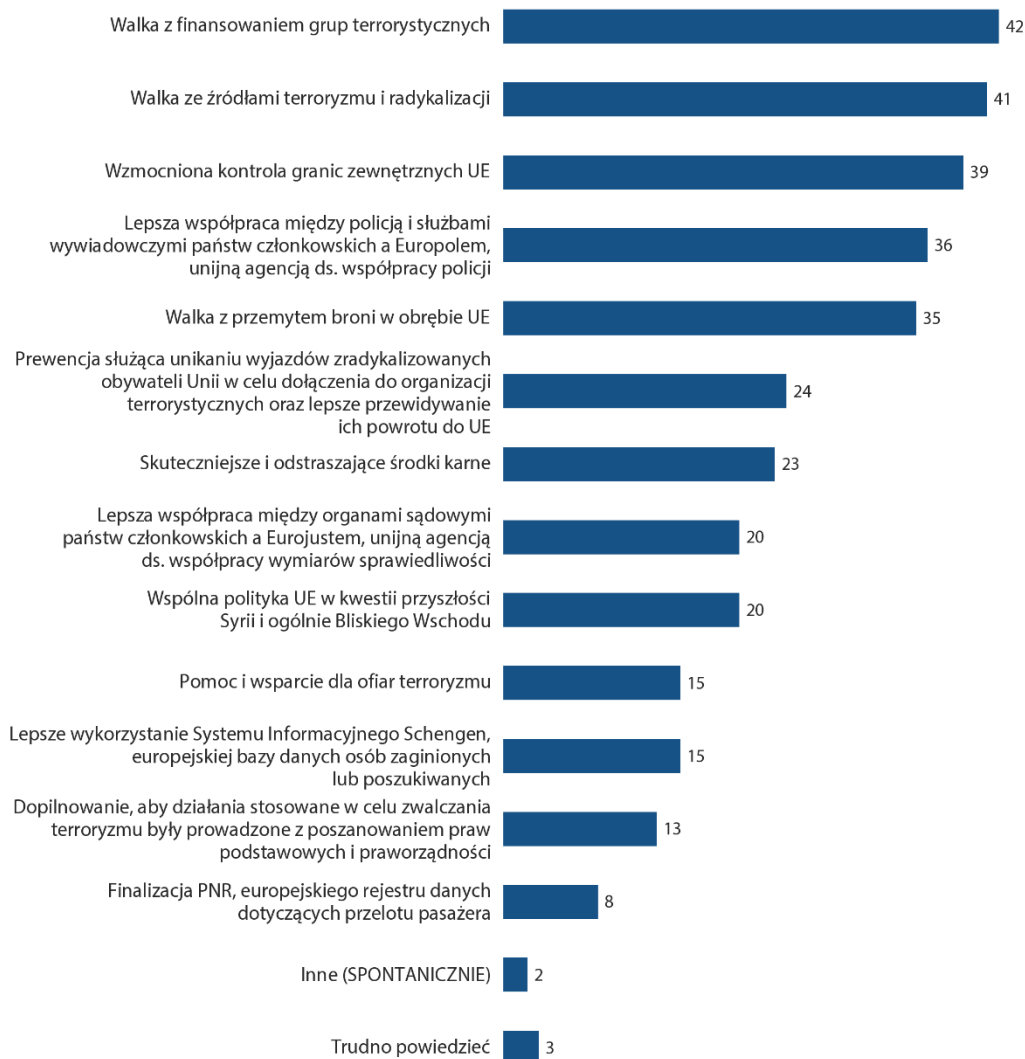
QA13 Na jakim szczeblu, Pana(i) zdaniem, możemy najskuteczniej walczyć z terroryzmem w (NASZYM KRAJU)? (%)

		Na szczeblu globalnym	Na szczeblu europejskim (UE)	Na szczeblu krajowym	Na szczeblu lokalnym lub regionalnym	Wszystkie równocześnie (SPONTANICZNIE)	Trudno powiedzieć
UE28		38	23	21	6	10	2
MT		41	34	17	3	2	3
HU		27	33	28	3	7	2
LU		40	32	13	5	8	2
SI		28	32	22	6	8	4
BG		25	31	20	4	16	4
NL		28	31	20	18	3	0
LV		26	30	26	9	5	4
LT		40	30	15	8	5	2
EL		34	29	28	2	6	1
AT		25	29	33	6	5	2
SK		32	29	22	5	9	3
FI		27	28	33	7	4	1
DK		40	27	15	9	7	2
DE		32	26	15	4	22	1
HR		25	26	28	10	9	2
EE		21	25	26	5	18	5
IE		28	25	31	11	2	3
CZ		40	24	28	4	3	1
ES		53	24	12	2	5	4
IT		38	24	21	2	13	2
RO		27	24	32	7	6	4
BE		41	23	14	6	15	1
PL		27	23	33	4	8	5
SE		33	21	22	18	6	0
PT		38	20	22	2	16	2
CY		40	19	18	15	7	1
FR		54	17	15	9	3	2
UK		41	14	29	9	5	2

3. Najpilniejsze działania służące z terroryzmem

a) Średnia europejska

QA14 Parlament Europejski zaleca pewne działania służące walce z terroryzmem. Które z nich wydają się Panu(i) najpilniejsze? (MAKSYMALNIE 4 ODPOWIEDZI) (%)

b) Wyniki krajowe

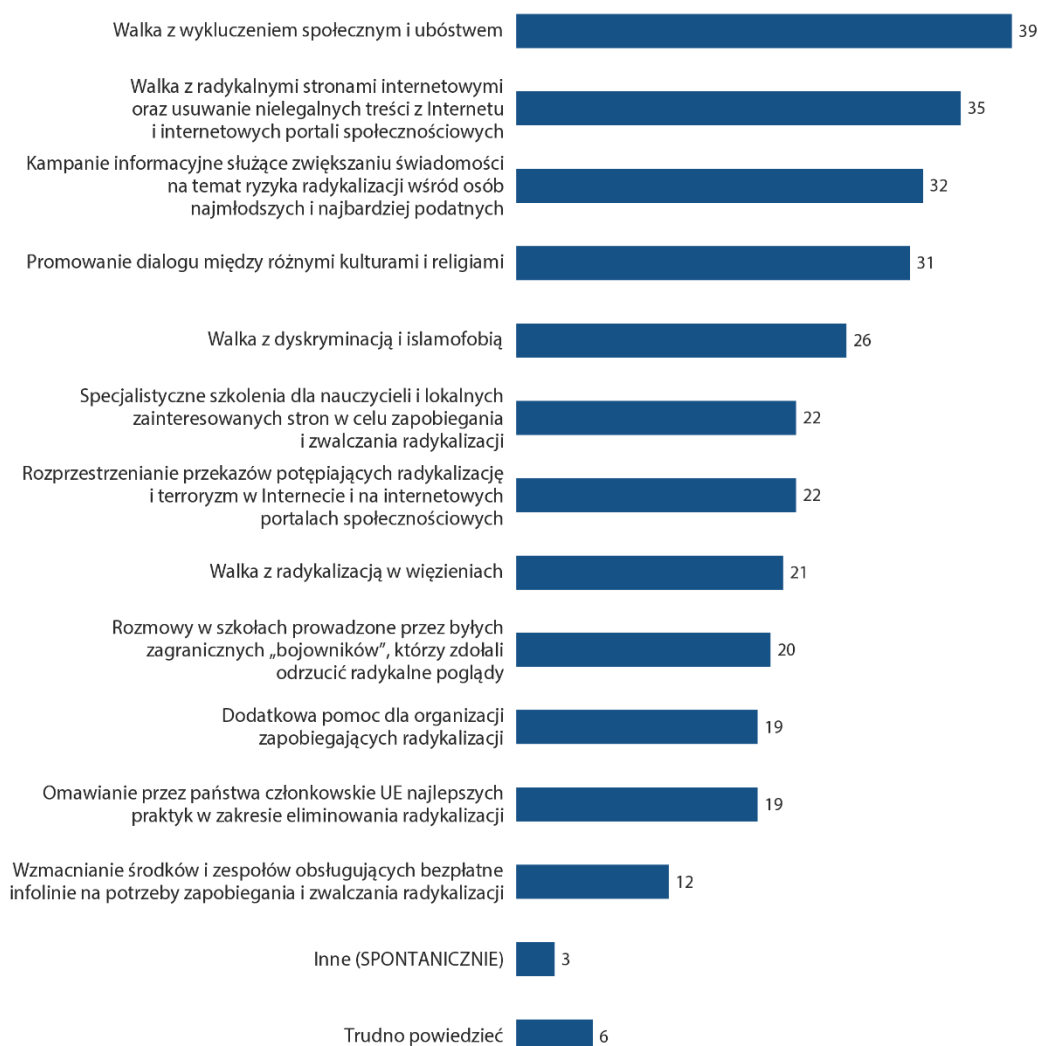
QA14 Parlament Europejski zaleca pewne działania służące walce z terroryzmem. Które z nich wydają się Panu(i) najpilniejsze? (MAKSYMALNIE 4 ODPOWIEDZI) (%)

		Walka z finansowaniem grup terrorystycznych	Walka ze źródłami terroryzmu i radykalizacji	Wzmocniona kontrola granic zewnętrznych UE	Lepsza współpraca między policją i służbami wywiadowczymi państw członkowskich a Europolem, unijną agencją ds. współpracy policji	Walka z przemytem broni w obrębie UE	Prewencja służąca unikaniu wyjazdów zadykalizowanych obywateli Unii w celu dołączenia do organizacji terrorystycznych oraz lepsze przewidywanie ich powrotu do UE	Skuteczniejsze i odstraszające środki karne	Lepsza współpraca między organami sądowymi państw członkowskich a Eurojustem, unijną agencją ds. współpracy wymiarów sprawiedliwości	Wspólna polityka UE w kwestii przyszłości Syrii i ogólnie Bliskiego Wschodu	Pomoc i wsparcie dla ofiar terroryzmu	Lepsze wykorzystanie Systemu Informacyjnego Schengen, europejskiej bazy danych osób zaginionych lub poszukiwanych	Dopilnowanie, aby działania stosowane w celu zwalczania terroryzmu były prowadzone z poszanowaniem praw podstawowych i praworządności	Finalizacja PNR, europejskiego rejestru danych dotyczących przelotu pasażera
UE28		42	41	39	36	35	24	23	20	20	15	15	13	8
CY		53	36	45	41	44	19	14	16	25	20	17	14	11
ES		51	44	27	32	45	19	29	14	18	19	6	12	5
FI		50	40	43	43	31	28	21	21	25	14	18	8	16
SE		50	56	21	54	25	43	17	24	31	11	17	19	5
DK		46	45	44	52	23	41	13	16	31	13	15	12	7
FR		46	41	45	38	41	28	22	24	17	16	18	9	12
LU		46	43	42	41	46	22	16	21	16	15	17	11	8
DE		45	48	36	44	34	22	26	26	27	11	15	12	7
LV		45	39	57	27	46	18	10	10	16	12	11	7	14
UK		44	48	35	35	26	31	14	14	15	21	10	15	5
SI		43	26	36	27	36	22	12	13	18	18	16	11	10
BG		42	33	55	31	34	24	17	19	27	12	13	15	8
CZ		42	44	60	31	38	15	15	12	17	10	21	12	7
PT		42	36	46	28	45	20	29	22	18	19	13	14	8
EL		41	28	44	34	49	17	24	16	28	23	17	24	6
MT		41	41	40	28	41	18	14	17	14	29	21	13	11
NL		41	60	33	63	25	40	12	23	27	9	19	13	8
AT		40	44	50	29	38	27	27	25	23	14	17	14	10
RO		39	29	50	32	41	17	14	20	19	20	13	14	10
SK		39	33	47	21	34	15	13	13	14	15	17	14	5
BE		38	47	36	43	35	33	20	28	20	13	19	12	9
IE		38	40	34	32	31	23	19	18	24	23	19	18	12
EE		36	35	56	42	33	18	11	17	19	10	19	7	10
HR		36	35	35	29	32	21	14	19	19	18	19	16	12
LT		36	27	58	27	46	14	14	16	12	19	14	11	9
IT		32	30	32	26	38	19	35	21	16	14	15	14	9
HU		31	41	47	37	23	18	30	22	15	12	15	13	5
PL		31	34	42	27	31	19	22	19	17	15	19	14	10

4. Najpilniejsze działania w walce z radykalizacją

a) Średnia europejska

QA15 Pomówmy teraz konkretnie o walce z radykalizacją i rekrutowaniem obywateli UE przez organizacje terrorystyczne. Które z następujących działań zalecanych przez Parlament Europejski w tym temacie uważa Pan(i) za najpilniejsze? (MAKSYMALNIE 4 ODPOWIEDZI) (%)

b) Wyniki krajowe

QA15 Pomówmy teraz konkretnie o walce z radykalizacją i rekrutowaniem obywateli UE przez organizacje terrorystyczne. Które z następujących działań zalecanych przez Parlament Europejski w tym temacie uważa Pan(i) za najpilniejsze? (MAKSYMALNIE 4 ODPOWIEDZI) (%)

		Walka z wykluczeniem społecznym i ubóstwem	Walka z radykalnymi stronami internetowymi oraz usuwanie nielegalnych treści z Internetu i internetowych portali społecznościowych	Kampanie informacyjne służące zwiększeniu świadomości na temat ryzyka radykalizacji wśród osób najmłodszych i najbardziej podatnych	Promowanie dialogu między różnymi kulturami i religiami	Walka z dyskryminacją i islamofobią	Specjalistyczne szkolenia dla nauczycieli i lokalnych zainteresowanych stron w celu zapobiegania i zwalczania radykalizacji	Rozprzestrzenianie przekazów potępiających radykalizację i terroryzm w Internecie i na internetowych portalach społecznościowych	Walka z radykalizacją w więzieniach	Rozmowy w szkołach prowadzone przez byłych zagranicznych „bojowników”, którzy zdolali odzyskać radykalne poglądy	Dodatkowa pomoc dla organizacji zapobiegających radykalizacji	Omawianie przez państwa członkowskie UE najlepszych praktyk w zakresie eliminowania radykalizacji	Wzmocnienie środków i zespołów obsługujących bezpłatne infolinie na potrzeby zapobiegania i zwalczania radykalizacji
UE28		39	35	32	31	26	22	22	21	20	19	19	12
FI		60	37	34	47	28	21	26	13	11	20	23	8
SE		59	34	39	51	30	32	21	11	28	27	20	4
EL		57	24	32	37	25	31	17	13	24	23	24	13
PT		55	25	39	30	26	16	22	16	11	27	22	19
CY		53	24	37	40	35	36	12	9	27	19	23	9
ES		52	29	33	32	32	21	15	18	15	12	14	13
NL		51	43	35	41	37	37	23	19	26	20	13	9
LV		49	40	24	36	24	17	28	12	9	16	8	12
LT		49	27	19	32	27	19	20	11	9	19	12	12
DE		48	44	28	35	27	22	22	21	28	21	20	7
LU		46	44	38	30	27	22	24	26	14	16	16	10
RO		45	25	28	36	32	17	18	15	15	23	22	17
SI		45	23	28	34	37	11	15	5	13	19	14	7
MT		43	34	27	38	30	21	17	17	18	19	18	12
EE		40	33	25	30	29	17	23	9	11	14	8	7
FR		39	47	39	28	26	22	28	46	15	14	13	12
IE		38	33	31	33	28	22	22	19	28	19	24	14
AT		37	37	36	26	16	30	27	26	33	22	25	13
BE		35	39	30	36	28	29	20	35	21	23	17	14
HR		35	26	28	35	29	17	22	11	16	23	22	18
BG		33	29	33	26	31	20	25	10	14	21	30	14
HU		32	30	26	29	24	17	20	19	19	14	26	15
CZ		31	28	25	16	20	13	24	17	16	21	28	17
DK		31	40	32	46	26	25	23	37	26	34	16	10
SK		31	26	25	24	22	15	16	12	15	17	20	11
PL		30	28	27	22	20	20	19	13	20	19	21	16
IT		26	24	33	26	20	18	24	18	13	26	23	17
UK		26	42	33	33	26	23	22	17	26	16	16	10

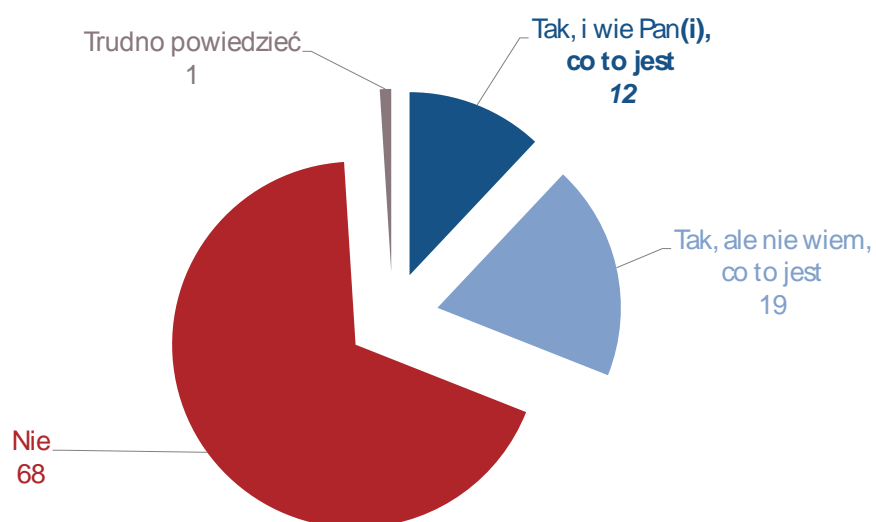

IV. KLAUZULA WZAJEMNEJ OBRONY

1. Znajomość klauzuli wzajemnej obrony

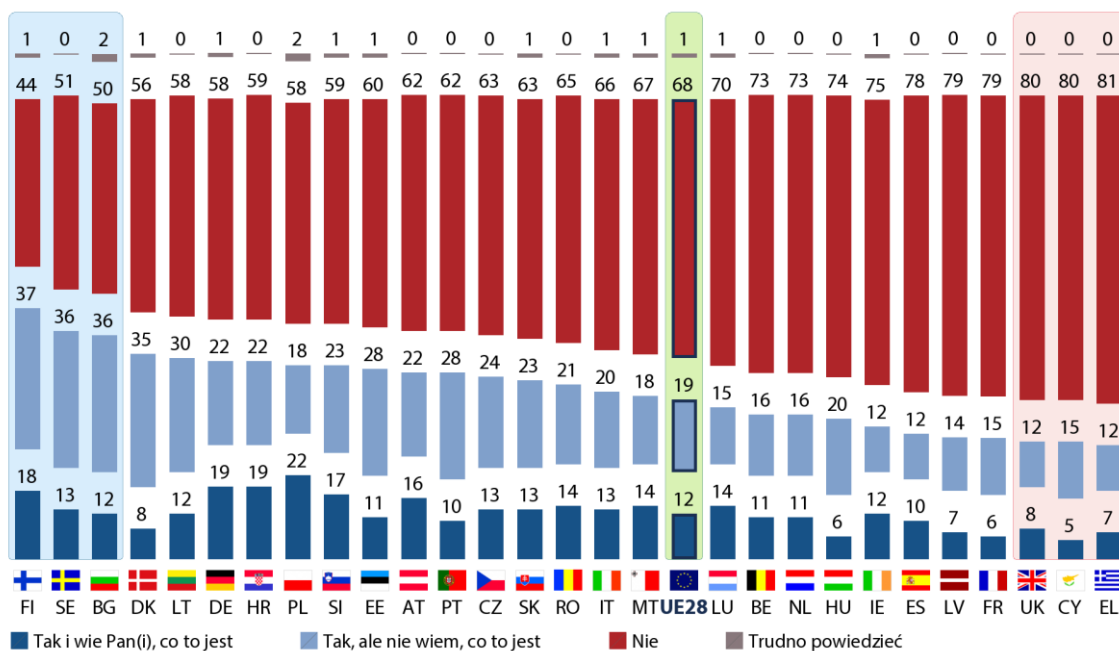
a) Średnia europejska

QA16 Czy kiedykolwiek słyszał(a) Pan(i) o klauzuli wzajemnej obrony między państwami członkowskimi UE? (%)

b) Wyniki krajowe

QA16 Czy kiedykolwiek słyisał(a) Pan(i) o klauzuli wzajemnej obrony między państwami członkowskimi UE? (%)

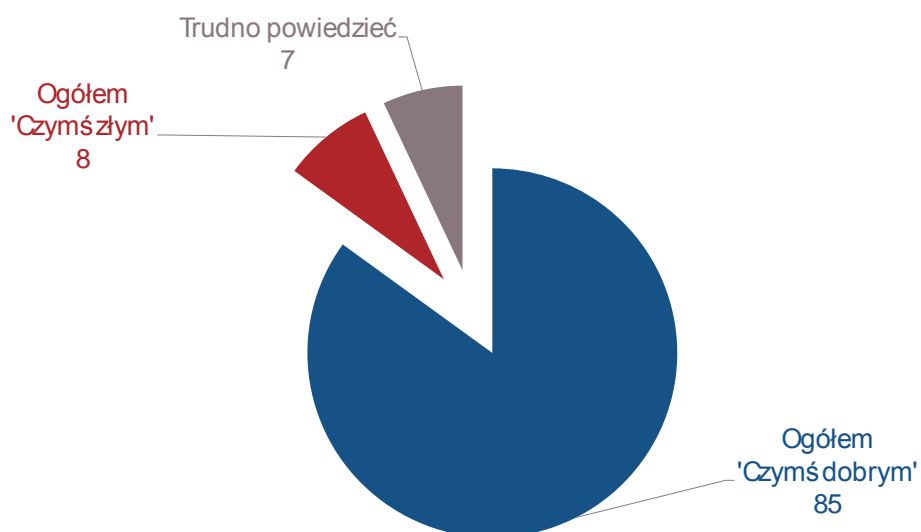

2. Opinia o klauzuli wzajemnej obrony

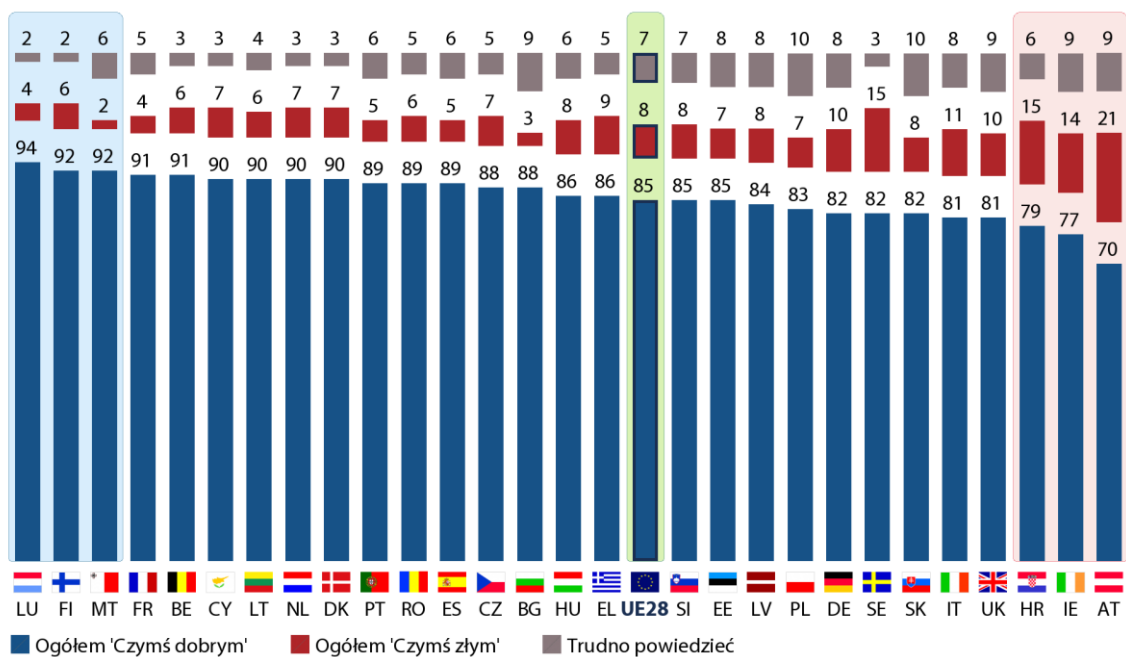
a) Średnia europejska

QA17 Państwo UE w razie zbrojnej agresji na jego terytorium może powołać się na klauzulę wzajemnej obrony, zgodnie z którą wszystkie pozostałe państwa członkowskie UE Muszą zapewnić mu pomoc i wsparcie przy wykorzystaniu wszelkich środków będących w ich dyspozycji. Czy uważa Pan(i), że ta klauzula wzajemnej obrony pomiędzy państwami członkowskimi UE jest...? (%)

b) Wyniki krajowe

QA17 Państwo UE w razie zbrojnej agresji na jego terytorium może powołać się na klauzulę wzajemnej obrony, zgodnie z którą wszystkie pozostałe państwa członkowskie UE Muszą zapewnić mu pomoc i wsparcie przy wykorzystaniu wszelkich środków będących w ich dyspozycji. Czy uważa Pan(i), że ta klauzula wzajemnej obrony pomiędzy państwami członkowskimi UE jest...? (%)

Specjalne badanie Eurobarometru Parlamentu Europejskiego zostało przeprowadzone w 28 państwach członkowskich Unii Europejskiej w dniach 9–18 kwietnia 2016 r. przez TNS opinion.

Koncentruje się ono na postrzeganiu i oczekiwaniach obywateli wobec działań UE, walki z terroryzmem oraz klauzuli wzajemnej obrony.

Niniejsza publikacja została wydana przez
Dział Badania Opinii Publicznej
w Dyrekcji Generalnej ds. Komunikacji, Parlament Europejski

PE 570.423
ISBN 978-92-823-9239-3
doi 10.2861/227771
QA-02-16-466-PL-N

Wyłącznie odpowiedzialność za treść niniejszego dokumentu ponosi jego autor. Wszelkie wyrażone w nim opinie niekoniecznie odzwierciedlają oficjalne stanowisko Parlamentu Europejskiego. Niniejszy dokument przeznaczony jest do wykorzystania przez posłów do Parlamentu Europejskiego oraz jego pracowników w ramach wykonywanej przez nich pracy parlamentarnej.

© Unia Europejska. 2016 r.